

Farhangian University

Ratio of Six Educational Areas of Education Fundamental Transformation Document in the Researches Related to the Thought of Imams of Revolution, Identifying Gaps and Providing Solutions

Mohsen Farmahini Farahani ^{1*}, Javad Jahan ²

1. *Corresponding author*, Professor of the Department of Educational Sciences, Shahed University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: farmahinifar@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Received: 2024/05/24

Reviewed: 2024/07/17

Accepted: 2024/08/04

Published Online:

2024/08/04

Pages: 107-145

Keywords:

researches related to the thought of the Imams of revolution regarding educational areas, Identifying gaps and providing solutions, The ratio of six educational areas of education fundamental transformation document

Background and Objectives: the present research had been conducted with the aim of systematically reviewing and examining the ratio of the six educational areas of fundamental transformation document in the researches related to the thought of the Imams of Revolution. **Methods:** It is a qualitative research method that was conducted using document review, content analysis and interviews with experts. The research community was all the researches related to the Islamic educational thought, and all the experts related to the subject, whose research sample was selected in a purposeful way. Data collection tool was checklist, content analysis list and interview form. Descriptive systematic review was used to analyze the data. **Findings:** The findings of the research show that a total of 180 researches were published and related to the educational thought of the Imams of the Revolution, there is a research gap in the fields of biological and physical, economic and professional education in the thought of Imam Khomeini (RA), and the neglect of the thought of education in the aesthetic and artistic field in It was the thought of the Supreme Leader (Madazla Al-Ali). Also, in the meta-analysis section, 45 studies were selected and analyzed. A total of 376 comprehensive theme codes were identified. Regarding solutions to fill gaps, 30 conceptual codes were identified and categorized in two dimensions: educational solutions and research solutions, and in 3 axes including planning and policy making, content development and cultural activities. **Conclusion:** Considering the lofty thought of the Imams of Revolution, their comprehensive view in all fields of education, the neglected aspects of research could clarify the way forward for researchers to choose the research problem.

Cite this Article: Farmahini Farahani, M., & Jahan, J. (2024). Ratio of Six Educational Areas of Education Fundamental Transformation Document in the Researches Related to the Thought of Imams of Revolution, Identifying Gaps and Providing Solutions. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 10(Special Issue), 107-145. <https://doi.org/10.48310/itt.2024.16342.927>

© the authors

Publisher: Farhangian University

نسبت ساحت‌های تربیتی شش‌گانه سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب، شناسایی خلأها و ارائه راهکارها

محسن فرمهینی فراهانی^{۱*}، جواد جهان^۲

۱. نویسنده مسئول، گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه شاهد، تهران، ایران، رایانامه: farmahinifar@yahoo.com

۲. گروه آموزش علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۴

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۵/۱۴

شماره صفحات: ۱۴۵-۱۰۷

پیشینه و اهداف: هدف این پژوهش، مرور نظام‌مند نسبت ساحت‌های تربیتی شش‌گانه سند تحول بنیادین در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب بود. **روش‌ها:** رویکرد پژوهش کیفی است که به روش بررسی اسنادی، فراتحلیل و نظرسنجی از متخصصان انجام شده است. جامعه پژوهش، کلیه پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی اسلامی و کلیه متخصصان مرتبط با موضوع بوده است که نمونه پژوهشی آن به شیوه هدفمند انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها چک‌لیست، سبانه تحلیل محتوا و فرم مصاحبه بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از مرور نظام‌مند توصیفی، تحلیل تفسیری و تحلیل مضمون استفاده گردید. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که مجموعاً ۱۸۰ پژوهش انتشار یافته و مرتبط با اندیشه تربیتی امامین انقلاب خلأ پژوهشی در ساحت‌های تربیت زیستی و بدنی، اقتصادی و حرفه‌ای در اندیشه امام خمینی (ره) و مورد غفلت بودن اندیشه تربیت در ساحت زیبایی‌شناختی و هنری در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) بوده است. همچنین در بخش فراتحلیل ۴۵ پژوهش انتخاب و مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. که در مجموع ۳۷۶ کد مضمون فراگیر شناسایی شد. در خصوص راهکارهای رفع خلأها ۳۰ کد مفهومی شناسایی شد و در دو بعد راهکارهای آموزشی و راهکارهای پژوهشی و در ۳ محور شامل برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، توسعه محتوایی و فعالیت‌های فرهنگی دسته‌بندی شدند. **نتیجه‌گیری:** با توجه به سه‌په‌ر اندیشه امامین انقلاب، جامع‌نگری ایشان در همه حوزه‌های تربیتی، جنبه‌های مغفول پژوهشی می‌تواند مسیر پیش روی پژوهشگران را برای انتخاب مسئله پژوهش روشن سازد.

واژه‌های کلیدی:

امامین انقلاب،

ساحت‌های تربیتی،

سند تحول بنیادین،

فراتحلیل،

مرور نظام‌مند

استناد به این مقاله: فرمهینی فراهانی، محسن، و جهان، جواد. (۱۴۰۳). نسبت ساحت‌های تربیتی شش‌گانه سند تحول بنیادین

تعلیم و تربیت در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب، شناسایی خلأها و ارائه راهکارها. نظریه و عمل در تربیت معلمان،

۱۰(ویژه نامه)، ۱۴۵-۱۰۷. <https://doi.org/10.48310/itt.2024.16342.927>

© نویسندگان

ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

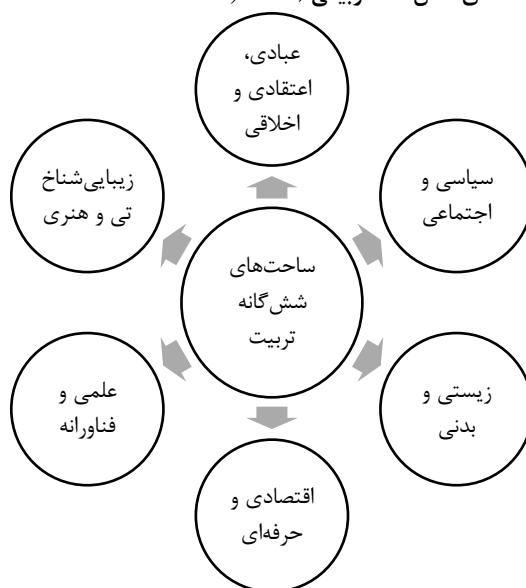
بدون تردید انسان اشرف و افضل مخلوقات و کانون محوری جهان خلقت به شمار می‌رود چنین موجودی برای هدفی متعالی یعنی رسیدن به کمال مطلق خوشبختی و سعادت حقیقی آفریده شده است. کمال جویی و حق‌طلبی به صورت بالفطره و بالقوه در انسان وجود دارد و تحقق آن در گرو تربیت صحیح است. از طرفی تربیت مفهوم عامی است که تمام شئون و ابعاد زندگی بشر را در برمی‌گیرد. این مفهوم آن‌چنان سرنوشت‌ساز و تعیین‌کننده است که تمامی مکاتب الهی و غیرالهی بدان پرداخته‌اند (Fayazi et al, 2023). تربیت معطوف به آدمی است، رسیدن به کمال انسانیت در پرتو تربیت سالم و هماهنگ با سرشت او است. این امر نحوه تعامل انسان با پیرامونش را تحت تأثیر قرار داده و زمینه رشد فردی و رفاه جمعی را فراهم می‌نماید. هنگامی که سخن از تربیت و جنبه‌های مختلف آن به میان می‌آید، مفاهیمی همچون تربیت دینی، اجتماعی و اخلاقی به ذهن می‌آید، در صورتی که مقوله تربیت چیزی بیش از جنبه‌های ذکرشده است (Pajhang, 2017). از سویی جامعه مطلوب دغدغه‌اندیش‌مندان و سیاستمداران در همه اعصار بوده است؛ همان چیزی که در متون مختلف از آن تحت عناوینی چون مدینه فاضله، مدینه سعیده، آرمان‌شهر شهر نیکان یا جامعه متمدن یاد می‌کنند به‌طور طبیعی در جامعه متمدن به‌عنوان جامعه مطلوب همه نهادها، ساختارها و هر آنچه به نظام جامعه مربوط است معطوف به تمدن سازی است. جامعه متمدن نوعی از جامعه با ویژگی‌های منحصربه‌فرد است. می‌توان گفت همه جوامع در اموری نظیر توجه به نظم و قانون، احترام به حقوق یکدیگر، رعایت هنجارها و تعامل به جهت رفع نیازها مشترک هستند؛ اما جامعه متمدن دارای ویژگی‌های منحصربه‌فرد است (Baradaranhaghir et al, 2023). در نظام مقدس اسلامی ایران نیز راهبرد اصلی در هدف‌گذاری منظومه انقلاب اسلامی، متأثر از اندیشه رهبران انقلاب اسلامی، تشکیل نظامی اسلامی با حاکمیت قوانین اسلام است، تا در سیر صعودی و عقلانی خود به سوی «و تُرِيدُ أَنْ تَمَنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»؛ «أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ»^۱، به انقلاب جهانی امام زمان (عج) متصل گردد. دستیابی به چنین هدف و نظام آرمانی، مستلزم تلاش بی‌وقفه برای اصلاح و تربیت تک‌تک افراد جامعه و به‌تبع در کل اجتماع است. بر پایه همین رویکرد تربیتی، رهبران انقلاب اسلامی که خود از آگاه‌ترین افراد به اسلام، قرآن، تاریخ اسلام و ایران، و نیز آگاه به حوادث و رویدادهای زمان خویش می‌باشند، با تاسی از آموزه‌های قرآن کریم و روش‌های مختلف تربیتی آن، در هدایت و ارشاد آحاد مردم، و ساخت جامعه اسلامی بهره برده‌اند. روش ممتاز تربیتی امامین انقلاب، نه‌تنها امت اسلامی ایران را با سبک زندگی اسلامی آشنا نمود و آنان را در مسیر صحیحی هدایت کرد، بلکه بر تربیت سایر ملت‌ها و دولت‌های مسلمان در جهان اسلام نیز عمیقاً تأثیر گذاشت و زندگی اجتماعی آنان را متحول نمود (Afchangi & et al, 2022). امام خمینی به‌عنوان ایده‌پرداز و خالق انقلاب اسلامی و درعین‌حال بزرگ‌ترین مجری و گرداننده حکومت اسلامی در دوران پس از پیروزی انقلاب، به‌عنوان رهبر و مؤسس نظام اسلامی از یک سو و به‌عنوان کسی از تربیت‌یافتگان مکتب اهل بیت (ع)، معنویت را در تمام ابعاد وجودی خود اعم از باورها و اعتقادات فکری و قلبی، ارزش‌های نظری و عملی، و همچنین رفتارهای فردی و انقلابی نهادینه کرده‌اند؛ به‌گونه‌ای که معنویت و معنویت‌گرایی ملکه ظاهری و باطنی ابعاد وجودی ایشان شده است (alvandi, 2014). درباره اندیشه امام خمینی سخن‌گفتن کار مشکلی است، مخصوصاً در باب اندیشه و روش‌های تربیتی ایشان؛ زیرا وسعت وجود، ظرافت فکر و اندیشه ایشان، در بخش تربیتی افکار وی تجلی یافته است. اگر برای افکار امام خمینی هرمی تصور کنیم، مسائل تربیتی و اخلاقی در قاعده هرم، و امور دیگر به‌طرف رأس هرم قرار دارند و همه بر این پایه و قاعده متکی هستند و به روح تربیت زنده‌اند. امام خمینی متأثر از ویژگی‌های انسان کامل بوده و انسان کامل که مطلوب نظر دین مبین اسلام است، جلوه‌ای از صفات حق تعالی و جلوه‌گاه نور مقدس خداوند متعال است (Asadi, 2010). همان‌طور که اشاره شد، موضوع تربیت، در فرهنگ و معارف اسلامی، از منزلت و جایگاهی

۱. سوره القصص، آیه ۵.

۲. سوره انبیاء، آیه ۱۰۵.

بس رفیع برخوردار بوده، و بی‌تردید یکی از ابعاد فکری امام خمینی که از بنیادی‌ترین رویکردهای ایشان است، مقوله تعلیم و تربیت است (Sobhaninejhad & Uozbashi, 2010). امام خمینی می‌فرماید: «بزرگ‌ترین تحولی که باید بشود، در فرهنگ باید بشود، برای اینکه بزرگ‌ترین مؤسسه‌ای است که ملت را یا به تباهی می‌کشد، یا به اوج عظمت و قدرت می‌کشد» (Emam Khomani, 2010). همچنین مقام معظم رهبری معتقدند که، آموزش و پرورش فقط تعلیم و آموزش نیست و فقط علم نیست؛ بلکه تربیت و پرورش را هم شامل می‌شود. به نظر ایشان، مهم‌ترین ارکان نظری آموزش و پرورش، تعلیم و تربیت است. ایشان این دو وظیفه اصلی و خطیر را از وظایف پیامبران می‌دانند و بر تزکیه و تعلیم اشاره دارند، و تزکیه را هم‌ردیف تربیت دانسته و بر ابعاد معنوی و اخلاقی در تزکیه بسیار تأکید دارند (Mirzaei, 2021). ایشان همیشه دغدغه نظام تعلیم و تربیت کشور را داشته و در بیاناتشان توجه به این مهم همیشه مشهود بوده است؛ «مسئله آموزش و پرورش یک مسئله دائمی و همیشگی و در حقیقت قاعده نظام جمهوری اسلامی ایران است» (Imam Khamenei, 1986; quoted by the Supreme Council of Cultural Revolution,) (Imam Khamenei, 2006; quoted by the Supreme Council of Cultural Revolution, 2011:3) «ما در آموزش و پرورش احتیاج به تحول داریم» (Imam Khamenei, 2006; quoted by the Supreme Council of Cultural Revolution, 2011:3) «آموزش و پرورش کنونی کشور ما، ساخته و پرداخته فکر ما و برنامه‌های ما و فلسفه ما نیست، بنای کار بر آن فلسفه‌ای نبود که ما امروز دنبال آن هستیم» (Imam Khamenei, 2007; quoted by the Supreme Council of Cultural Revolution, 2011:3) «بهترین و برجسته‌ترین فکرها باید بنشینند برای آموزش و پرورش طراحی کنند؛ باید فلسفه آموزش و پرورش اسلامی واضح باشد و بر اساس این فلسفه، افق آینده آموزش و پرورش کشور روشن باشد؛ معلوم باشد ما دنبال چه هستیم و کجا می‌خواهیم برویم و بر اساس آن خط‌کشی بشود، برنامه‌ریزی بشود، و راه‌ها مشخص بشود» (Imam Khamenei, 2006; quoted by the Supreme Council of Cultural Revolution, 2011:3) محوله از سوی مقام معظم رهبری، شورای عالی انقلاب فرهنگی با بهره‌گیری از توان گروه وسیعی از صاحب‌نظران و متخصصان تعلیم و تربیت حوزوی و دانشگاهی، تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش را در دستور کار قرارداد، و نسبت به بررسی و تأیید مبانی نظری تحول در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی (مشمول بر فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، فلسفه تعلیم و تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران، رهنامه نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی جمهوری اسلامی ایران) اقدام نمود (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011). می‌توان گفت که «سند تحول بنیادین نظام آموزشی» حول محور تربیت (چیستی، چرایی، اساس، اصول، انواع، ارکان، هدف‌ها، الگوهای راهبردی تربیت و...) تدوین شده است؛ ساحت‌های شش‌گانه که در این جستار، پایه مرور نظام‌مند پژوهش‌های مرتبط با تدوین اندیشه تربیتی امامین انقلاب قرار گرفته و اساس و استخوان‌بندی سند تحول را تشکیل می‌دهد و کلیت هدف‌های تربیتی آن برای هدایت متربیان به سوی حیات طیبه را در برمی‌گیرد. از آنجاکه این ساحت‌ها چهارچوب کلی سند تحول و سازه‌های بنیادین این بنای باشکوه را تشکیل می‌دهند، و شالوده پژوهش پیش رو بر پایه آن‌ها بنا شده است، متن مبانی نظری سند تحول بنیادین در توضیح و تبیین آن‌ها عیناً نقل می‌شود (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011).

شکل ۱. ساحت‌های شش‌گانه تربیتی (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011).

ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی، بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است، ناظر به رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجود متریبان و شامل همه تدابیر و اقداماتی که جهت پرورش ایمان و التزام آگاهانه و اختیاری متریبان نسبت به مجموعه‌ای از باورها، ارزش‌ها، اعمال و صفات اعتقادی عبادی و اخلاقی، و در راستای تکوین و تعالی هویت دینی و اخلاقی ایشان صورت می‌پذیرد (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:299). ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی ناظر به کسب شایستگی‌هایی است که متریبان را قادر می‌سازد تا شهروندانی فعال و آگاه باشند، و در فعالیتهای سیاسی و اجتماعی مشارکت کنند (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:302-303). ساحت تربیت زیستی و بدنی بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی بوده که ناظر به حفظ و ارتقای سلامت و رعایت بهداشت جسمی و روانی متریبان در قبال خود و دیگران، تقویت قوای جسمی و روانی، مبارزه با عوامل ضعف و بیماری، حفاظت از محیط‌زیست و احترام به طبیعت است (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:305). ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی بوده که ناظر به رشد قوه خیال و پرورش عواطف، احساسات و ذوق زیبایی‌شناختی متریبان (توان درک موضوعات و افعال دارای زیبایی مادی یا معنوی، توان خلق آثار هنری و قدردانی از آثار و ارزش‌های هنری) است (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:307). ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی بوده که ناظر به یکی از ابعاد مهم زندگی آدمی یعنی بعد اقتصادی و معیشتی انسان‌ها است. این ساحت ناظر به رشد توانایی‌های متریبان در تدبیر امر معاش و تلاش اقتصادی و حرفه‌ای است (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:309). ساحت تربیت علمی و فناوری بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی بوده که ناظر به کسب شایستگی‌هایی (صفات و توانمندی‌ها و مهارت‌ها) است که متریبان را در شناخت، بهره‌گیری و توسعه نتایج تجارب متراکم بشری در عرصه علم و فناوری یاری کند، تا بر اساس آن متریبان قادر شوند، با عنایت به تغییرات و تحولات آینده، نسبت به جهان هستی (نگاه آیه‌ای به هستی) و استفاده و تصرف مسئولانه در طبیعت (نگاه ابزاری)، بینشی ارزش‌مدار کسب کنند (Supreme Council for Cultural Revolution, 2011:310).

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های گسترده‌ای در مورد اندیشه تربیتی امامین انقلاب انجام شده است، که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره

می‌شود.

برادران حقیر و همکاران (Baradaran Haghiri et al, 2023) در پژوهش خود با عنوان نقش معلمان در تمدن‌سازی با تأکید بر هویت دانش‌آموزان مبتنی بر منظومه فکری رهبران انقلاب اسلامی به این نتیجه دست یافتند که: تمدن‌سازی به‌عنوان آرمانی بلند نیازمند توجه به سرمایه‌انسانی است و از آنجا که نهاد رسمی تعلیم و تربیت میزبان و مولد چنین سرمایه‌ای است، معلمان به‌عنوان سرمایه‌ساز نیازمند بالندگی و تحقق شایستگی‌هایی هستند تا بتوانند عرصه را برای تربیت سرمایه انسانی مهیا کرده و با تربیت دانش‌آموزان با هویت و مستقل مسیر را برای تمدن‌سازی هموار نمایند.

جلیل‌وند و هاشمی (Jalilvand & Hashemi, 2022) در پژوهشی با هدف بررسی امنیت اجتماعی در آراء امام خمینی و مقام معظم رهبری، نشان دادند که در آراء امام خمینی و مقام معظم رهبری، چه در سطح کلان و چه در سطح خرد، به امنیت اجتماعی به‌عنوان یکی از مصادیق جامعه مطلوب پرداخته شده است. چنانکه در ابعاد کلان می‌توان به احساس امنیت در جامعه، عدالت آموزشی، وفاق و مشارکت همگانی، هم‌زمانی بُعد درونی (معنوی) امنیت با بعد عینی و مادی، عدالت اجتماعی، و احساس برابری در بین شهروندان اشاره کرد. در سطح خرد می‌توان عنا صری همانند کاهش قوانین تبعیض‌آمیز، مبارزه به شکاف طبقاتی و اجتماعی، رسیدگی همه‌جانبه اقتصادی، آموزشی و... به محرومین جامعه، انتخابات، نظارت بر عملکرد نهادها و مدیران، مبارزه با فساد اداری و... مورد تأکید قرار داد. رحیمیان، کشاورز شکری و ترابی (Rahimian, et al, 2018)، در پژوهشی مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در بیانات مقام معظم رهبری را مورد بررسی قرار دادند. الوندی (Alvandi, 2014) نیز در پژوهشی با عنوان «طراحی الگوی مفهومی معنویت از دید امام خمینی»، نشان داد که شناخت معنویت و معنویت‌گرایی اصیل اسلامی برگرفته از آراء، اندیشه و رفتارهای معنوی امام خمینی، می‌تواند ضمن آشناساختن جویندگان با معنویت در اسلام، معارف معنوی اسلامی را به همه اقشار جامعه، به‌خصوص جوانان کشور، و به‌ویژه افراد در معرض خطر عرضه کند.

همچنین اسدی (Asadi, 2010)، در بررسی روش‌های تربیت اخلاقی از دیدگاه امام خمینی نشان داد که، روش تربیتی، واقعی و حقیقی است که از سان را در جهت کمال سوق داده و در راستای تحقق فضائل اخلاقی و اجتناب از رذایل اخلاقی هدایت نماید.

حسینی (Hossaini, 2001)، در پژوهشی «اصول و روش‌های تربیت اسلامی از منظر امام خمینی» را مورد بررسی قرار دادند.

بررسی پیشینه پژوهشی در داخل کشور نشان می‌دهد، تاکنون پژوهشی که به‌مرور نظام‌مند پژوهش‌های انجام شده پیرامون اندیشه تربیتی امامین انقلاب اسلامی ایران پرداخته باشد، انجام نشده و در این زمینه خلأ وجود دارد. بر همین اساس، پژوهش حاضر در صدد است با ترسیم وضعیت موجود، مسیر پیش رو را برای نظام تعلیم و تربیت و خیل پژوهشگران تربیتی روشن نماید. همچنین باعث ارتقای پژوهش‌های پیش رو، آسیب‌شناسی، و ممانعت از موازی‌کاری در تحقیقات آینده گردد.

روش

در بخش اول پژوهش با استفاده از روش مرور نظام‌مند (فراتحلیل^۱)، به بررسی پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش پرداخته شده است. همچنین در بخش دوم، برای شناسایی راهکارها جهت پرکردن خلأها، از روش بررسی نظرات متخصصان استفاده شد و متن مصاحبه‌های گردآوری شده، مورد تحلیل مضمون قرار گرفت. فراتحلیل را هنر ترکیب تحقیقات و تحلیل تحلیل‌ها می‌نامند و آن را ترکیب (XE ترکیب) نتایج از مطالعات مستقل به‌منظور منسجم کردن یافته‌های آن‌ها تعریف می‌کنند. فراتحلیل از گروهی از مطالعات با فرضیه‌های مشترک یا تعریف عملیاتی مشترک از متغیرهای مستقل و وابسته تشکیل شده است (Gelass, 1977؛ به نقل از Mirmohammadtabar & Khorasani,

2017). فراتحلیل با روش اسنادی نتایج پژوهش‌های کمی را با یکدیگر ترکیب و روابطی تازه میان پدیده‌های تربیتی کشف می‌کند. این روش تحلیل تحلیل‌هاست؛ یعنی تحلیل آماری مجموعه‌ای از تحقیقات انجام شده به‌منظور ادغام یافته‌هاست و از طریق ترکیب یافته‌ها، داده‌های جدیدی را تولید می‌کند (Shabani, 2012). پیگوت (۲۰۱۲) فراتحلیل (XE تحلیل) را تحلیل‌های آماری کم‌یاز مجموعه‌ای نتایج حاصل از مطالعات انفرادی تعریف می‌کند. امروزه، فراتحلیل را بخش آماری مروری نظام‌مند (XE مرور نظام‌مند) در نظر می‌گیرند که سؤال تحقیق مشخص و تعریف‌شده‌ای دارد و از روش‌های دقیق و منظم برای شناسایی، انتخاب و ارزیابی تحقیقات مرتبط و جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها از پژوهش‌هایی که شامل این مرور می‌شوند استفاده شده است (Khorasani, 2017 Mirmohammadtabar &). در فرایند فراتحلیل، تجربه، تعقل، استقراء و قیاس به یاری هم می‌شتابند تا با افزایش توان تحلیلی و تلفیقی پژوهشگر و ترکیب آن با اطلاعات پسین، اطلاعات آگاهی‌دهنده بیشتری ایجاد کنند. توان تحلیلی، پژوهشگر را قادر می‌سازد تا با مشاهده و درک دقیق پدیده‌های تربیتی را مفهوم‌سازی کند و ذهن وی او سبب می‌شود که متغیرهای به‌ظاهر پراکنده را در قالب مبنای نظریه نوین قرار دهد، و بدین ترتیب می‌تواند روابط بین واقعیت‌های تربیتی را تبیین کند (Rosenthal, 2001؛ به نقل از Shabani, 2012). همان‌طور که اشاره شد، در این پژوهش، با استفاده از روش فراتحلیل، مرور نظام‌مند مقالات و پژوهش‌های مرتبط با موضوع پژوهش انجام شده است. نمونه پژوهش در بخش اول شامل همه تحقیقات مرتبط با تربیت از نظر امامین انقلاب، در تمامی ساحت‌های شش‌گانه تربیت (ساحت تربیت عبادی، اعتقادی، اخلاقی، ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی، ساحت تربیت زیستی و بدنی، ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری، ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، و ساحت تربیت علمی و فناوری) مندرج در پایگاه‌های استناد علمی معتبر کشور همچون: SID, Noormags, Ensani, civilica, IranDoc, Mageiran بود، که بر اساس عنوان پژوهش‌ها و سؤالات مندرج در آن‌ها بر اساس میزان انطباق با عنوان پژوهش حاضر ۱۸۰ پژوهش شناسایی و بررسی شدند. و در نهایت با توجه به غنای چکیده و متن پژوهش به‌ویژه در بخش یافته‌ها، تعداد ۴۵ پژوهش مورد تحلیل و مرور نظام‌مند قرار گرفتند. نمونه پژوهش در بخش دوم ۷ نفر از متخصصان و پژوهشگران دانشگاه‌های دولتی سطح کشور بودند، که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و در دسترس انتخاب شدند، و گردآوری داده‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. ابزار گردآوری داده‌ها چک‌لیست و سیاهه واریسی تحلیل محتوا، و متن مصاحبه باز بود، که با استفاده از نظر متخصصان مرتبط با موضوع و مختص این پژوهش طراحی شده‌اند. برای بررسی آماری داده‌ها از فراوانی و درصد فراوانی استفاده شد. همچنین برای تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از مصاحبه، از روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی، و نیز از تحلیل تفسیری استفاده شد.

جدول ۱. مشخصات جمعیت‌شناختی متخصصان و پژوهشگران

کد مصاحبه‌شونده	جنسیت	مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	رتبه علمی	سابقه اشتغال	سابقه فعالیت پژوهش
۱	مرد	دکتر	علوم تربیتی	استادیار	۶	۱۱
۲	مرد	دکتر	علوم تربیتی	دانشیار	۱۹	۲۶
۳	زن	دکتر	علوم تربیتی	استادیار	۱۱	۱۸
۴	مرد	دکتر	علوم تربیتی	دانشیار	۱۵	۲۲
۵	زن	دکتر	جامعه‌شناسی	دانشیار	۱۸	۲۲
۶	مرد	دکتر	جامعه‌شناسی	استاد	۲۹	۳۵
۷	مرد	دکتر	علوم سیاسی	استادیار	۲	۱۰

یافته‌ها

سؤال اول: در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امامین انقلاب، تا چه میزان به ساحت‌های شش‌گانه مندرج در سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت (ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی، تربیت سیاسی و اجتماعی، تربیت زیستی و بدنی، تربیت زیبایی‌شناختی و هنری، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، و تربیت علمی و فناوری) توجه شده است؟

یافته‌ها نشان می‌دهد که در بررسی ۱۸۰ پژوهش انتشار یافته، مجموعاً ۴۱ پژوهش مرتبط با ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی، در اندیشه امامین انقلاب در کشور انجام شده است. پژوهش‌های انجام شده در قالب پایان‌نامه کارشناسی ارشد (۴ مورد)، و مقاله ژورنالی و همایشی (۳۷ مورد) بوده‌اند. روند انجام پژوهش‌ها نشان می‌دهد که اولین پژوهش در سال ۱۳۸۱ و آخرین پژوهش در سال ۱۴۰۱ انجام شده است. همچنین نتایج مبین آن است که بیشترین فراوانی انجام پژوهش‌ها مربوط به سال ۱۳۸۹ است. دیگر نتایج نشانگر آن است که در سال ۱۴۰۱ (۲) مورد، سال ۱۴۰۰ (۷) مورد، سال ۱۳۹۹ (۳) مورد، سال ۱۳۹۸ (۱) مورد، سال ۱۳۹۷ (۳) مورد، سال ۱۳۹۶ (۱) مورد، سال ۱۳۹۵ (۳) مورد، سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ هرکدام (۱) مورد، سال ۱۳۹۰ (۳) مورد و سال ۱۳۸۹ (۱۳) مورد را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین در سال ۱۳۸۳ و ۱۳۸۳ به‌طور یکسان (۱) پژوهش انجام شده است.

در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی در اندیشه امامین انقلاب، مجموعاً ۹۷ پژوهش مرتبط با این ساحت شناسایی شده است. در این بین فراوانی رساله دکتری (۳) مورد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد (۱۶) مورد و مقاله ژورنالی و همایشی (۷۸) مورد را به خود اختصاص داده است. اولین پژوهش شناسایی شده بر اساس روند زمانی، مربوط به سال ۱۳۸۱ و آخرین گزارش پژوهشی انتشار یافته مربوط به سال ۱۴۰۲ است. در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت زیستی و بدنی در اندیشه امامین انقلاب، در مجموع (۴) پژوهش مرتبط با این ساحت شناسایی شده است، که در قالب مقاله ژورنالی و همایشی (۴) مورد بود. از نظر روند زمانی، اولین پژوهش شناسایی شده مربوط به سال ۱۳۹۴ و جدیدترین پژوهش انتشار یافته و همچنین بیشترین فراوانی، مربوط به سال ۱۴۰۱ بوده است.

در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری در اندیشه امامین انقلاب، در مجموع (۶) پژوهش، در قالب مقاله ژورنالی و همایشی شناسایی شد. اولین پژوهش انجام شده از نظر روند زمانی مربوط به سال ۱۳۸۷ و آخرین و همچنین بالاترین فراوانی پژوهش انتشار یافته مربوط به سال ۱۴۰۰ است.

در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای در اندیشه امامین انقلاب، (۱۵) مقاله ژورنالی و همایشی شناسایی شد. از مجموع ۱۵ پژوهش انتشار یافته مرتبط با این ساحت، اولین پژوهش از نظر روند زمانی مربوط به سال ۱۳۹۵ و جدیدترین پژوهش انتشار یافته مربوط به سال ۱۴۰۱ بوده است. همچنین بیشترین فراوانی مربوط به پژوهش‌های چاپ‌شده در سال ۱۴۰۰ است.

در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت علمی و فناوری در اندیشه امامین انقلاب، (۱۷) پژوهش در قالب مقاله ژورنالی و همایشی شناسایی شد. اولین پژوهش انتشار یافته مربوط به سال ۱۳۹۱ و آخرین فعالیت پژوهشی انتشار یافته مربوط به سال ۱۴۰۱ بوده است. بیشترین پژوهش انتشار یافته نیز در سال ۱۴۰۰ است.

جدول ۲. فراوانی پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امامین انقلاب با توجه به ساحت‌های شش‌گانه مندرج در سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت

ساحت‌های شش‌گانه	امامین انقلاب	
	امام خمینی	آیت‌الله خامنه‌ای
	فراوانی	درصد فراوانی
تربیت عبادی، اعتقادی، اخلاقی	۲۹	۷۱,۸۰
تربیت سیاسی و اجتماعی	۴۵	۴۶,۳۹
تربیت زیستی و بدنی	۰	۰
تربیت زیبایی‌شناختی و هنری	۵	۸۳,۳۴
تربیت اقتصادی و حرفه‌ای	۰	۰
تربیت علمی و فناوری	۳	۱۷,۶۴
		۲۸,۲۰
		۵۲
		۴
		۱
		۱۵
		۱۴

یافته‌های مندرج در جدول (۲) نشان می‌دهد که در مجموع از ۱۸۰ پژوهش شناسایی شده، ۴۱ مورد مرتبط با ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی بود. پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی (۲۹) مورد (۷۱,۸۰ درصد) و پژوهش‌های مرتبط با سپهر اندیشه تربیتی مقام معظم رهبری (۱۲) مورد (۲۸,۲۰ درصد) را به خود اختصاص داده است.

از مجموع (۹۷) پژوهش بررسی شده، پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی در ارتباط با ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی (۴۵) مورد (۴۶,۳۹ درصد) و پژوهش‌های مرتبط با سپهر اندیشه تربیتی رهبر معظم انقلاب (۵۲) مورد (۵۳,۶۱ درصد) را به خود اختصاص داده است.

بر همین اساس، در خصوص ساحت تربیت زیستی و بدنی، از مجموع (۴) پژوهش شناسایی شده، همه تحقیقات مرتبط با اندیشه تربیتی رهبر معظم انقلاب بوده و پژوهشی مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی در این ساحت تربیتی شناسایی نشد.

در خصوص پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری در اندیشه امامین انقلاب، از مجموع (۶) پژوهش شناسایی شده، پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی (۵) مورد (۸۳/۳۴ درصد)، پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی رهبر معظم انقلاب (۱) مورد (۱۶,۶۶ درصد) بود.

در ارتباط با پژوهش‌های مرتبط با تربیت اقتصادی و حرفه‌ای در اندیشه امامین انقلاب، نتایج نشان داد که از مجموع ۱۵ پژوهش شناسایی شده، همه تحقیقات مرتبط با اندیشه تربیتی رهبر معظم انقلاب بوده و پژوهشی مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی در این ساحت تربیتی شناسایی نشده است.

در مورد پژوهش‌های مرتبط با ساحت تربیت علمی و فناوری در اندیشه امامین انقلاب، نتایج نشان داد که از مجموع (۱۷) پژوهش شناسایی شده، پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی (۳) مورد (۱۷/۶۴ درصد)، و پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی رهبر معظم انقلاب (۱۴) مورد (۸۲/۳۶ درصد) است.

سؤال دوم: در تحلیل اندیشه‌های تربیتی امامین انقلاب بر اساس ساحت‌های شش‌گانه تربیت، چه مقایسه‌ای می‌توان انجام داد؟ و چه ساحت‌هایی مغفول واقع شده‌اند؟

جدول ۳. فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب

امامین انقلاب	ساحت‌های تربیتی	فراوانی پژوهش‌ها	درصد فراوانی پژوهش‌ها
امام خمینی	تربیت عبادی، اعتقادی، اخلاقی	۴۱	۲۲,۷۷
و	تربیت سیاسی و اجتماعی	۹۷	۵۳,۸۸
آیت‌الله خامنه‌ای	تربیت زیستی و بدنی	۴	۲,۲۲
	تربیت زیبایی‌شناختی و هنری	۶	۳,۳۳
	تربیت اقتصادی و حرفه‌ای	۱۵	۸,۳۳
	تربیت علمی و فناوری	۱۷	۹,۴۴
مجموع		۱۸۰	۱۰۰

یافته‌های مندرج در جدول (۳)، در خصوص بررسی میزان فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب نشان می‌دهد که از مجموع ۱۸۰ پژوهش شناسایی شده، پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امامین انقلاب در ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی (۹۷) مورد (۵۳,۸۸ درصد) بود. ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی با (۴۱) مورد (۲۲,۷۷ درصد)، ساحت تربیت علمی و فناوری (۱۷) مورد (۹,۴۴ درصد)، ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای (۱۵) مورد (۸,۳۳ درصد)، ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری (۶) مورد (۳,۳۳ درصد)، ساحت تربیت زیستی و بدنی (۴) مورد (۲,۲۲ درصد)، به ترتیب بیشترین تا کمترین مقدار را به خود اختصاص داده‌اند.

در خصوص میزان فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امام خمینی، نتایج بیانگر آن است که بیشترین پژوهش‌های شناسایی شده مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی مربوط به ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی (۴۵) مورد (۵۴,۸۷ درصد)، و کمترین میزان فراوانی مربوط به ساحت‌های تربیت زیستی، بدنی، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای (صفر درصد) بوده است. در این بین، ساحت تربیت عبادی، اعتقادی، و اخلاقی (۲۹) مورد (۳۵,۳۶ درصد)، ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری، (۵) مورد (۶,۹۷ درصد)، ساحت تربیت علمی و فناوری (۳) مورد (۳,۶۵ درصد) را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای حاکی از آن است که ساحت تربیت سیاسی و اجتماعی با (۵۲) مورد (۵۳,۰۶ درصد)، ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای (۱۵) مورد (۱۵,۳۰ درصد)، ساحت تربیت علمی و فناوری (۱۴) مورد (۱۴,۲۸ درصد)، ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی (۱۲) مورد (۱۲,۲۴ درصد)، ساحت تربیت زیستی و بدنی (۴) مورد (۴,۰۸ درصد)، و ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری (۱) مورد (۱,۰۲ درصد)، به ترتیب بیشترین تا کمترین میزان را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۴. فراوانی و درصد فراوانی تجمیعی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب

ساحت تربیتی	امامین انقلاب	فراوانی پژوهش‌ها	درصد فراوانی پژوهش‌ها
ساحت‌های شش‌گانه تربیت	امام خمینی	۸۲	۴۵,۵۵
	آیت‌الله خامنه‌ای	۹۸	۵۴,۴۵
	مجموع	۱۸۰	۱۰۰

یافته‌های مندرج در جدول (۴)، در خصوص میزان فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب مبین آن است که پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امام خمینی، (۸۲) مورد (۴۵,۵۵ درصد)، و پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی آیت‌الله خامنه‌ای، (۹۸) مورد (۵۴,۴۵ درصد) را به خود اختصاص داده‌اند. با توجه به مندرجات جدول شماره (۲)، در خصوص فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه تربیتی امام خمینی، دو ساحت تربیت زیستی و بدنی، و ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، مورد غفلت واقع شده و

پژوهشگران به بررسی اندیشه‌های امام خمینی در این ساحت‌ها توجهی نداشته‌اند. البته دو ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری، تربیت علمی و فناوری نیز کمتر مورد توجه بوده‌اند.

همچنین بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره (۲)، در خصوص فراوانی و درصد فراوانی ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای، می‌توان گفت بیشترین ساحت تربیتی که در بررسی اندیشه‌های ایشان مورد غفلت واقع شده و پژوهشگران تلاشی در جهت تبیین اندیشه‌های ایشان انجام نداده‌اند، ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری بوده است. ساحت تربیت زیستی و بدنی نیز کمتر مورد توجه بوده است.

جدول ۵ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت عبادی، اعتقادی اخلاقی

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت عبادی، اعتقادی اخلاقی
ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی	۱	محمدطاهر، مهدی	۱۳۹۱	بصیرت سبب شناخت راه حق از باطل، بصیرت عاملی برای عدم انحراف از جاده حق، تطهیر و پاک‌ی نفس و زدودن غبار و موانعی سد کننده راه عقل انسانی، بصیرت دینی یا همان دانایی همراه با باور قلبی و ایمان، تقوا با مهار ناپاکی زمینه‌ساز نورافشانی عقل و بصیرت.
	۲	شهبخش، صفیه	۱۴۰۲	برنامه‌ریزی در ست و هدایت جوانان، ارائه الگوهای حسنه و بیان سخنان بزرگان از روش‌های تربیت و هدایت به سمت سعادت، ویژگی‌های بینشی همچون اعتقاد به خدا، بصیرت و خودباوری و ویژگی‌های اخلاقی رفتاری مانند ایمان، عدالت، علم و دانش و خلاقیت و نوآوری.
	۳	سبحانی‌نژاد، مهدی و یوزباشی، علیرضا	۱۴۰۰	تقدم بخشی به رشد تزکیه و تهذیب بر تعلیم و آموزش، تربیت انسان‌هایی خلاق، خودرهب، خودمدیر و خودفرآگیر، اشاعه و تحکیم فرهنگ احترام به دانایان.
	۴	دائی، مریم	۱۳۹۹	تربیت اخلاقی یعنی پرورش استعدادهای خدادادی فطری انسان، پیروی از الگوهای تربیتی ارائه‌شده در قرآن کریم، سرمنزله مقصود که همان قرب الهی.
	۵	طاهری زاده، مریم؛ عزت پور، مهدیه	۱۳۹۹	اصلی‌ترین هدف خلقت، تربیت انسان‌های متفکر و متدین و متعهد و مزین به اخلاق اسلامی و رفتار انسانی.
	۶	تیمورلویی، علیرضا؛ بشیری؛ رنجدوست، شهرام	۱۳۹۶	مفاهیم اخلاقی الگوسازی و اعتماد، دعا و شکر، توجه به ردایل اخلاقی در نگارش کتب درسی دوره ابتدایی
	۷	اسدی، اکبر	۱۳۸۹	روش تربیتی‌ای، واقعی و حقیقی است که انسان را در جهت کمال سوق داده و در راستای تحقق فضائل اخلاقی و اجتناب از ردایل اخلاقی هدایت نماید.
	۸	مجیدی بیدگلی، کبری	۱۳۸۹	دوبعدی بودن انسان، مقدمات سه‌گانه نفس و انعطاف‌پذیری انسان، چون اخلاق مبتنی بر دین است پس معیار، باید عدالت باشد تا بتواند آدمی را به سعادت و کمالی که خدا برایش رقم زده، برساند. اخلاق فردی را بر اخلاق جمعی مقدم، مردم‌دوستی.
	۹	رحمانی، جعفر	۱۴۰۰	روش تکریم کودکان، روش تلقین، روش احسان در مقابل احسان، پرهیز از ایجاد تلخی در کودکان به جهت فرایض دینی، ایجاد امکان فراغت و شادی برای کودکان، احترام به نسل جوان مسلمان، برخورد متین با کودکان.

جدول ۶ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت سیاسی اجتماعی

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت سیاسی، اجتماعی
ساحت تربیت سیاسی، اجتماعی	۱	سویزی، احمد	۱۳۹۳	مفاهیم انقلابی - اسلامی شامل آرمان‌گرایی، اصول‌گرایی و اصلاح‌گرایی، احساس مسئولیت و مشارکت فعال، افزایش توان نقد و نظارت و قانون‌گرایی.
	۲	لک زایی، رضا؛ لک زایی، شریف	۱۳۹۵	تبیین انسجام دیانت و سیاست؛ توجه به محیط‌زیست و آبادانی زمین؛ تبیین اهمیت ضرورت و چرایی حضور مردم در تأسیس، تثبیت، تقویت، کارآیی و تداوم حکومت اسلامی؛ تبیین دفاع از حقوق محرومان، مستضعفان و مظلومان جهان و مبارزه با حکومت‌های طاغوت و برقراری عدالت در جهان؛ تبیین نسبت دانش‌هایی مثل جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، علوم انسانی و علوم اجتماعی و علوم تجربی؛ نفی تبعیض نژادی؛ تبیین دیدگاه خوی‌شاوندی انسان‌ها و نفی دیدگاه بیگانگی انسان‌ها؛ هماهنگی بین دنیا و آخرت؛ مراقبت از خود و عملکرد خود به‌ویژه برای مسئولان و کارگزاران سیاسی؛ تقدم پیشرفت معنوی بر پیشرفت مادی؛ ترسیم دو مرز برای آزادی (یک مرز در اجتماع و یک مرز برای

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت سیاسی، اجتماعی
				فرد انسان).
۳		حسینی، سید مهرداد	۱۳۸۰	ر شد افراد در توانایی برقراری ارتباط‌های ضروری با دیگران فراگیری نقش‌های اجتماعی و ایفای آن‌ها پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی، ارج نهادن بر ارزش‌ها و تلاش برای رشد و شکوفایی آحاد جامعه از طریق کنترل اجتماعی.
۴		علی پور گرگی،	۱۳۹۰	آزادی سیاسی مساوی نقش و مشارکت مردم در نظام سیاسی.
۵		فارسیان، محمدرضا	۱۳۹۸	اصول تربیت سیاسی به جهت اطلاق موضوع، شامل: دو بخش عام (شامل حق، آزادی، عدالت و اخلاق) و خاص (شامل مسئولیت حاکمیت در تربیت سیاسی، اکثریت، انتخابات و تحزب)
۶		عبداله نسب، محمدرضا؛ کیخا، نجمه	۱۳۹۹	مفاهیمی همچون عدالت‌خواهی، مشارکت طلبی، آزادی‌خواهی و مسئولیت‌پذیری را از اصول بنیادین تربیت سیاسی اسلامی. تقویت دو حوزه بینش و نگرش شهروندان، جهت‌دهی به ایستارها و رفتارهای شهروندان.
۷		حسنقلی پور، طهمورث؛ شریفی، سید مهدی؛ تاب، محمد	۱۳۹۹	حقوق شهروندی و کرامت انسانی. کرامت و شرافت ذاتی انسان به‌عنوان خاستگاه حقوق بشر و شهروندی.
۸		هادی، سید محمد	۱۴۰۱	روش‌های تربیت سیاسی، شامل: روش‌های توحیدی محور که شامل ترک خودمحوری، ایجاد روحیه تعقل و تفکر در آیات الهی، روش توکل، روش فعالیت سیاسی بر اساس اخلاص. و روش‌هایی تحت عنوان روش‌های گسترش ولایت مداری شامل: روش‌هایی همچون، ولایت‌خواهی، سستیز با ولایت کفر، پایبندی با وفا به عهد و الگوپذیری روش‌های مشارکت سیاسی شامل: روش‌هایی همچون، ایجاد حزب یا تحزب، ترویج فرهنگ مشورت و ایجاد روحیه همکاری و تعاون که با نفی بر مشارکت بر اثم و عدوان.
۹		سید زهیر، مجاهد؛ احمدی فر مصطفی	۱۴۰۰	دوازده روش تربیت سیاسی شامل: «تعامل با ادیان»، «عبرت‌آموزی از تاریخ»، «منطقی بارآوردن»، «علمی بارآوردن»، «موقعیت‌شناسی بارآوردن»، «عمل‌گرا بارآوردن»، «روش اعطای بینش»، «برنامه‌ریزی جامع برای کارگزاران»، «ارائه برنامه سیاسی»، «روش عدالت باوری و عدالت‌جویی»، «زنده پروری نیروها» و «دشمن‌شناسی».
۱۰		متقی، ابراهیم	۱۳۹۷	کنش انقلابی، نهادگرایی مشارکتی، مشروعیت سیاسی، کارآمدی عمل‌گرایی راهبردی.
۱۱		سلحشوری، احمد؛ یداله‌هی فر، محمدجواد؛ و خنکدارطارسنی، معصومه	۱۳۹۱	روی آوردن آزادانه و آگاهانه به سمت ارزش‌های الهی، توحیدمحوری، فطرت محوری، تزکیه محوری، اخلاق‌مداری، آگاهی، خودشناسی، آزادی، استقلال، عدالت.
۱۲		همتی فر، مجتبی	۱۳۹۷	دنیا فرصت تغییر و تبدل، «توحیدگرایی» «فطرت‌گرایی» و «ولایت‌مداری»، اصول و ارزش‌های پایه و قواعد الگوی «خانواده» و «شبکه ولایی» با محوریت «محبت — اطاعت» حاکم بر روابط و نهادهای جامعه، «عدالت‌محوری و اعتدال در عین مبارزه با ظلم و انظلام»، «آزادی همه جانبه مادی و معنوی مشروط»، «نظم»، «انتخاب‌گری و اختیارگرایی» و «مردم‌محوری ذیل قانون و خواسته‌ی الهی، تأمین نیازهای جامعه از طریق تربیت متخصص و تزکیه زمامدار و عالمان، تربیت سیاسی و ملت‌سازی در راستای تحقق مسئولیت و نظارت عمومی کمک‌یار حکومت.

جدول ۷ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیستی و بدنی

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیستی و بدنی
ساحت تربیت زیستی و بدنی	۱	کهنسندل، جواد؛ مصطفی لو، فاطمه؛ مصطفی لو، حمیده	۱۳۹۴	هدف نهایی تعلیم و تربیت اسلامی رشد همه‌جانبه فرد در ابعاد مختلف جسمانی، عاطفی، ذهنی، عقلانی، اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی؛ تربیت بعد جسمانی به‌عنوان بستری برای رشد سایر ابعاد فردی (به مصداق عقل سالم در بدن سالم)؛ محیط شاد و با نشاط؛ توسعه ورزش اخلاقی؛ آموزش آیین جوانمردی؛ ارتقاء مهارت‌های ورزشی؛ تربیت قهرمانان ورزشی و افتخارآفرینی در عرصه‌های ورزشی در سطح ملی و جهانی.
	۲	میرجلیلی، مهدی؛	۱۴۰۱	روحیه انقلابی، مدیریت جهادی، امید به آینده، امن و ثبات، دینی و مهدوی، مستقل، اخلاقی،

امامی، فرشاد؛ معصومی، حسن	ورزش دانش‌بنیاد، اخلاق محوری، اقتصاد ورزشی مقاوم، ارزش محوری، عزتمند، عدالت محوری و ورزش تمدن‌ساز
۳ ظهراپی، احمدرضا؛ محمدیاری، سجاد؛ محبی، امیر.	۱۳۹۸ سلامت جسمی، تقویت جسم، تندرستی، شادابی، طراوت و نشاط جامعه، نردبانی برای تکامل، رشد جسمی و روحی، تقوی، شأنی از شئون زندگی، روحیه جمع‌گرایی، رشد شخصیت، اعتماد به نفس، اراده‌ی قوی، ارزش فردی و اجتماعی، نیروی معنوی و معنویت و ارزش‌های متعالی.

جدول ۸ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری
ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری	۱	مسعودی، امیدعلی	۱۴۰۰	اهمیت هنر و آزادی؛ حمایت از هنر و رسانه؛ هنر متعهد انقلابی؛ هنر برای تهذیب جامعه؛
	۲	محمص، مرضیه	۱۳۹۵	هنر به‌عنوان یک محتوای فرهنگی، هنر یک ضرورت در روند تکامل اجتماعی، برقراری رابطه معنادار میان مفاهیم، افزایش و رشد تیزبینی نسبت به زیبایی‌شناسی پدیده‌ها و شکوفایی قابلیت‌های هنری؛ فرایند افزایش رشد مهارت‌های فکری و شناختی و تولید ایده‌های نوین، شکل‌گیری هویت فرهنگی، رفتارسازی در جامعه، هدایت افراد به سوی هنرهای و تکوین معرفتی منتقد، اخلاق محوری، دین‌مداری، استقلال فکری و توجه به مصالح ملی؛ نقش اساسی در رشد و بروز استعدادها، شناختی و عاطفی و مهارتی؛ کاهش اضطراب و تنش‌های روانی، تعدیل عواطف و کنترل احساسات، ایجاد حس خودارزشی، رشد خودراهبری، تسهیل یادگیری اجتماعی و کسب بینش؛ متأثر از ارزش‌های وحیانی و جهان‌بینی اسلامی؛ تربیت هنری ابزاری برای تظهير هنر از انحرافات، فساد، انزوا، جمود و همچنین تکوین معرفتی منتقد و بینا.
	۳	بشیر، حسن؛ زارع درخشان، ابودر؛ همزاده ایبانه، حسین	۱۳۸۷	جلب و جذب امکانات، افزایش مایه هنری، پیشنهاد موضوع برای محتوا، انسجام تشکیلاتی، جذب و تربیت نیرو، چهره کردن، پرهیز از باندبازی، تأکید بر داستان‌نویسی، لزوم آشنایی با مفاهیم اسلامی، توجه به ویژگی‌های جبهه خودی، توجه به جاذبه هنری؛ بی‌اعتنایی به مخالفت‌ها، اخلاص، تلاش و همت، استقامت، مبارزه با خودخواهی، نیش زدن، عدم مرعوبیت و خودباختگی، تعهد و مسئولیت، استفاده نکردن از جاذبه‌های جنسی، توکل، امید، توجه به معارف الهی.
	۴	مصطفوی، نفیسه	۱۳۹۷	بسط دایره زیبایی را به گستره موجودات، ذات باری تعالی و حتی افعال انسانی و امور اخلاقی؛ تسری گستره هنر به تمام موجودات و حتی افعال انسانی و فضایل اخلاقی؛ ادراک و داوری زیبایی، امری ذهنی و در نتیجه تابع عوامل مختلف؛ محبت؛ دوری از هوا و هوس و وسوس شیطانی؛ وحدت قوا در انسان؛ نحوه ادراک زیبایی؛ زیبایی امری وجودی و مستقل از فاعل شناسا؛ زیبایی امری ذو مراتب است که از اطلاق تا پایین‌ترین مراتب تعین گسترده شده است؛ ریشه نبوغ و ذوق هنری مرتبط با خصوصیات ژنتیکی و ظرفیت‌های وجودی است که عواملی همچون وراثت و تغذیه و سایر شرایط محیطی و زمانی در شکل‌گیری آن‌ها دخالت دارند؛ هر چه که نفس قوی‌تر باشد حس زیبایی‌شناسانه و استحسانی در او عمیق‌تر؛ بالاترین لذت برای انسان، درک و شهود اسمای الهی؛ ادراک زیبایی‌های معقول برای نفوس غیر مجرد با مشاهده از راه دور مثل عقلی و برای نفوس مجرد با اتحاد با مثل عقلی؛ تحقق ادراک زیبایی‌های تخیلی با تذکار صور عالم ذر و اتصال با عالم مثال منفصل.

جدول ۹ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای
ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای	۱	یوسفی، احمدعلی؛ غفاری، مجتبی	۱۳۹۸	فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی شخصی فعال اقتصادی؛ فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی خود و نیز سایر فعالان اقتصادی؛ فعالیت اقتصادی با هدف تأمین نیازهای مادی سایر مردم و فعالیت اقتصادی با هدف تأمین رفاه عموم مردم؛ تعالی خود و تعالی دیگران؛ ترجیح فلاح و رستگاری اخروی بر سود دنیوی اگر با هم تعارض پیدا کردند؛ اصل مجاهدت و تلاش و مبارزه؛ امید به پیروزی در همه شرایط، به شرط جهاد فی سبیل الله؛ تربیت شرط لازم و تقوا شرط کافی؛
	۲	جرفی، عبدالامیر؛	۱۳۹۹	تکیه بر درون‌زایی، نفی سلطه بیگانگان، جلوگیری از مصرف‌گرایی، تکیه بر توان داخلی و

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای
		امجد، سید حسن موسوی		تولید بومی، باعث تحقق آرمان‌های اسلامی از جمله عزت و کرامت انسانی؛ باعث تحقق حاکمیت شرع و پیاده‌کردن احکام اسلامی.
	۳	کلیچ، لیلا؛ عقیلی، سید وحید؛ خجسته، حسن	۱۴۰۰	مدیریت جهادی، بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها، مبارزه با مفسدات اقتصادی و طهارت اقتصادی و عدالت محوری؛ مدیریت جهادی و تقویت اراده ملی؛ پیشرفت در حوزه‌های مختلف (علمی، کشاورزی، سلامت، علم و فناوری)؛ توجه ذخایر غنی ظرفیت‌های طبیعی و استفاده از ظرفیت فراوان بالقوه و استفاده‌نشده و تولید ثروت پایدار.
	۴	اسفندیاری، خسرو؛ حبیب‌اله دهقان	۱۳۹۵	دانش‌محوری، اصلاح الگوی مصرف، امنیت اقلام راهبردی و اساسی، کاهش وابستگی به نفت، تبلیغات، تکیه بر تولید ملی، ریشه‌کنی فقر، ایجاد تراز اقتصادی مثبت، حاکمیت قانون، مبارزه با رکود اقتصادی، خصوصی سازی، خودکفایی در محصولات کشاورزی، استحصال از معادن به‌دوراز خام فروشی، فعال شدن شرکت‌های دانش‌بنیان، تنقیح قوانین اقتصادی، اعتمادبه‌نفس ملی، مدیریت مصرف، کاهش فاصله طبقاتی، مصرف‌زدگی، اسراف، نکوهش تجمل‌گرایی، قناعت، ارج‌دهی فرهنگ کار، ایجاد زنجیره تولید علم، علم‌گرایی، ایجاد فضای آرامش برای نخبگان، و حمایت از نخبگان.
	۵	خوش خاضع، محمدجواد؛ شرعیاتی، فاطمه؛ احتشامی، علی حسین	۱۴۰۰	خلاقیت، تعاون و همگرایی، اخلاق اقتصادی؛ استفاده از خلاقیت و کارآفرینی، حرمت ربا، تلاش و خرد جمعی برای تولید مضاعف و مصونیت‌بخشی به حوزه اقتصاد؛ دوری از فعالیت‌های غیرمولد برای افزایش ثروت؛
	۶	پیرعلی، علیرضا؛ سیادت، سعیده	۱۳۹۵	به‌کارگیری دستورات و مبانی اسلامی در نظام اجتماعی جهت دست‌یافتن به تفکر خدامحور و عقلانی؛ تسهیل زیرساخت‌ها جهت انجام سرمایه‌گذاری در خصوص تربیت اسلامی؛ ایجاد مکانیسم قرض‌الحسنه اسلامی برای مبارزه با ربا و رونق‌بخش سرمایه‌گذاری و تولید؛ مبارزه جدی با احتکار کم، فروشی تقلب و دزدی مطابق با قوانین اسلامی؛ افزایش دوره‌های مهارت‌آموزی جهت تقویت زمینه‌های اشتغال پایدار؛ مبارزه فرهنگی با تجمل‌گرایی باطل و اصلاح رفتار رسانه‌ای؛ ترویج مفاهیم اسلامی در سطح خانواده جهت احیای اعمالی نظیر انفاق، وقف، صدقه، خمس و زکات اصلاح و تدوین قوانین مالیاتی با هدف تقویت‌بخش تولید و استقلال کشور از درآمدهای نفتی؛ مبارزه با اسراف و مصرف‌گرایی؛ ورود بخش آموزش رسمی کشور مانند مدارس دانشگاه‌ها جهت ارائه و آموزش سبک زندگی اسلامی؛ نهادینه‌ساختن فرهنگ خرید کالای ایرانی و تحریم کالاهای فوق قیمت واقعی.
	۷	فراهانی فرد، سعید؛ غفاری، مجتبی	۱۳۹۵	رهان‌کردن مواضع در مقابل دشمن، راه ندادن انگیزه‌های گوناگون، اولویت‌بندی امور، توجه به عامل معنوی، امید به پیروزی، ایمان، باور و توکل به خدا، احساس مسئولیت و بصیرت؛ همت جهادی و مدیریت جهادی، رونق تولید ملی، اصلاح الگوی مصرف، برطرف‌کردن مشکلات مختلف اقتصاد؛ مجاهدت در عرصه اقتصاد.
	۸	غفاری، مجتبی	۱۳۹۸	نتایج، هدف‌نهایی سعادت، هدف میانی تشکیل حیات طیبه، اهداف مقدماتی (اهداف اجتماعی مادی) شامل عدالت، رشد، رفاه مادی، امنیت و استقلال، مجاهدت، تلاش و مبارزه؛ امید به پیروزی در همه شرایط به شرط جهاد فی سبیل الله و زهد.

جدول ۱۰ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت علمی و فناوری

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت علمی و فناوری
ساحت تربیت علمی و فناوری	۱	غفاری هاشم‌جین، زاهد؛ کشاورز شکری، عباس؛ میرزاحمدی، محمدحسن؛ آمر ورامینی، نرگس.	۱۳۹۱	تربیت صحیح انسان و کسب عادات و رفتارهای درست و درونی ساختن آن‌ها، نظم و تواضع، احاطه و تسلط علمی، خلاقیت و نوآوری علمی و روحیه انتقادپذیری؛ خودسازی و تهذیب نفس؛ مهربانی، خویشتن‌داری و حفظ شخصیت شاگردان؛ شاگردپروری از طریق تدوین کتابچه‌های مربوط و ارسال آن برای معلمان و مربیان در سطوح مختلف آموزشی.
	۲	مرادی جو، علیجان؛ خزایی، صادق	۱۳۹۹	دانش روز، شاخص معرفت دینی، دانش سیاسی- اجتماعی، و روحیات علمی و خلاق؛ نگاه با معرفت و شناخت نسبت به مسائل جامعه و حتی مسائل آفرینش؛ شناخت سیره تربیتی ائمه معصومین (ع)؛ برخورداری از روحیه خلاقیت و نوآوری؛ شناخت روش‌ها، ابزارها.
	۳	مهدی‌زاده، منصوره	۱۳۹۹	تقویت اثرگذاری نخبگان در عرصه‌های ملی، بین‌المللی، فرهنگی و اجتماعی، اصلاح و ارتقای

ساحت تربیتی	کد	پژوهشگر	سال	مؤلفه‌های شناسایی‌شده در خصوص ساحت تربیت علمی و فناوری
				انگیزه نخبگان، الگوسازی و تکریم از نخبگان، شناسایی به‌موقع و صحیح نخبگان همراه با توجه به مخاطرات شناسایی این گروه، پرورش نخبگان از سنین پایین (مرحله بروز استعداد) تا مرحله نخبگی و پشتیبانی فرصت‌آفرین از آن‌ها.
	۴	قلی‌پور، حسین؛ چیت‌سازیان، علیرضا	۱۳۹۶	همراهی علم و دین، توجه ویژه به علوم انسانی اسلامی، بهبود شیوه‌های آموزشی و فعالیت‌های پژوهشی متناسب از ویژگی‌های ساختاری مطلوب؛ اعتمادبه‌نفس، نوآوری، اسلام‌گرایی، انگیزه و استعداد بالا از ویژگی‌های نیروی انسانی مطلوب و درنهایت، اسلامی‌بودن و بومی‌بودن.
	۵	عرفانمنش، ایمان	۱۳۹۷	تأثیرپذیری دنیای واقعی از مجازی؛ تقویت ظرفیت‌های دنیای واقعی و ایجاد گفتمان واقعی به دلیل ناکافی بودن فضای مجازی؛ استفاده از ظرفیت‌های دنیای مجازی مبارزه با کفر، نفاق و عناد با دین؛ آشنایی روحانیون با جنبه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری؛ افسران جنگ نرم فعال و اثرگذار؛ تولید و ترویج بازی‌های داخلی؛ پیگیری دفاع الکترونیکی؛ توجه به ویژگی‌های ماهوی فناوری‌های نوین دارای هم منافع و هم مضررات؛ دنیایی روبه‌رشد، توقف‌ناپذیر و بدون انتها؛ استفاده به دلیل جنگ میان فکرها و اراده‌ها؛ ظرفیت‌های علمی و پیشرفت دانش‌های فضای مجازی.
	۶	نوروزی، مجتبی؛ کاظمی، ابوالفضل؛ شاه‌مردادی، سیده فاطمه	۱۳۹۶	فرهنگ سازی استفاده‌پهنه و درست از امکانات فضای مجازی، آشناکردن متولیان تربیت با خطرات فضای مجازی، تولید و توسعه تولیدات فرهنگی متناسب با دین در فضای مجازی، نظارت و همراهی با فرزندان در استفاده از فضای مجازی، جایگزینی فرهنگی، تقویت عقاید، بصیرت‌بخشی و آگاهی‌دادن به کاربران.
	۷	باهنر، ناصر؛ حسین‌زاده، مهدی	۱۳۹۸	نگاه تمدنی به فضای مجازی در راستای شکل‌گیری حکومت اسلامی، انتفاع از فرصت‌های فضای مجازی برای ارتقای قدرت نرم، برخورد حکیمانه با مسائل فضای مجازی، تأمین استقلال فضای مجازی در ارتباط با فضای مجازی جهانی، نگاه فرآیندی و بلندمدت به سیاست‌گذاری فضای مجازی، تأمین امنیت همه‌جانبه و فراگیر فضای مجازی، توجه به مختصات و اقتضات ماهوی رسانه‌ها در سیاست‌گذاری فضای مجازی، جنگ نرم و جنگ سخت از طریق فضای مجازی، توسعه هدفمند و هوشمندانه فضای مجازی، ضرورت رگولاتوری جامع فضای مجازی در سطح کلان حاکمیتی، لزوم وحدت رویه، هماهنگی و تمرکز در سیاست‌گذاری فضای مجازی.
	۸	الوندی، محمد؛ سلیمانی، ندا	۱۳۹۵	آثار چشمگیر در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، ارائه خدمات گسترده و مفید به مردم، پیشرفت همه‌جانبه کشور، بزرگ‌ترین نماد تحول جهانی، تأثیر در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و دفاعی کشور، برطرف‌نمودن نیازهای واقعی و متراکم کشور از طریق این فضا، ارتقاء جمهوری اسلامی ایران به قدرت سایبری در تراز قدرت‌های تأثیرگذار جهانی، ترویج هنجارها، ارزش‌ها و سبک زندگی اسلامی ایرانی، بهره‌گیری از فرصت اشتغال‌زایی و رونق محتوا، خدمات و تجارت، ترویج حرف درست و معارف اسلامی، تولید محتوای اسلامی متفن و جذاب، فضای مجازی می‌تواند مفید باشد منوط به سلب سلطه دشمن از این ابزارها، تکیه بر روی تدین، پاکدامنی، پارسایی و پرهیز از افراط‌گرایی در ج.ا.ا، تبدیل جوانان به یک عنصر فعال و اثرگذار، هرکس به‌اندازه وسع، توان و هنر خود باید در این میدان حضور یابد، کار فرهنگی و جهادی در فضای مجازی امروز به‌مثابه ذکر مستحبی بعد از نمازها.
	۹	رستمی، محسن؛ فرنیان، اصغر	۱۴۰۰	استفاده از فرصت‌های فضای مجازی از جمله در راستای معرفی انقلاب اسلامی، ترویج دین اسلام، پاسخ به دشمن و تحرک علمی، پاسخ به مطالبات معارف اسلامی و از سوی دیگر نسبت به وجود تهدیدهای فضای مجازی از جمله ابزار نوین جنگی دشمن، انحراف و دورکردن از ارزش‌های ملی و دینی به‌ویژه جوانان.

جدول ۱۱ مؤلفه‌های شناسایی شده در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در خصوص ساحت تربیت عبادی،

اعتقادی و اخلاقی

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی	بصیرت و بینش	بصیرت سبب شناخت راه حق از باطل بصیرت عاملی برای عدم انحراف از جاده حق بصیرت دینی یا همان دانایی همراه با باور قلبی و ایمان بصیرت و خودباوری خودفراگیر اشاعه و تحکیم فرهنگ احترام به دانایان. روش تلقین علم و دانش و خلاقیت و نوآوری زدودن غبار و موانعی سد کننده راه عقل انسانی ویژگی‌های بینشی همچون اعتقاد به خدا تقدم بخشی به رشد تزکیه و تهذیب بر تعلیم و آموزش	۱-۳-۹-	۴	۱۱
تقوی	تطهیر و پاکی نفس تقوا با مهار ناپاکی زمینه‌ساز نورافشانی عقل و بصیرت.		۱-۴-	۲	۲
الگوپذیری، نقش الگو	برنامه‌ریزی درست و هدایت جوانان ارائه الگوهای حسنه و بیان سخنان بزرگان از روش‌های تربیت و هدایت به سمت سعادت پیروی از الگوهای تربیتی ارائه‌شده در قرآن کریم مفاهیم اخلاقی الگوسازی و اعتماد		۲-۴-۶-	۳	۴
اخلاق	ویژگی‌های اخلاقی رفتاری مانند ایمان، عدالت تربیت اخلاقی یعنی پرورش استعدادها خدادادی فطری انسان هدایت انسان در جهت تحقق فضائل اخلاقی و اجتناب از ردایل اخلاقی اخلاق مبتنی بر دین است تقدم اخلاق فردی را بر اخلاق جمعی		۲-۷-۸-	۳	۵
هدفمندی	سرمنزله مقصود که همان قرب الهی. اصلی‌ترین هدف خلقت، تربیت انسان‌های متفکر و متدین و متعهد و مزین به اخلاق اسلامی و رفتار انسانی. توجه به ردایل اخلاقی در نگارش کتب درسی دوره ابتدایی روش تربیتی واقعی و حقیقی: سوق انسان در جهت کمال عدالت: معیار رساندن آدمی به سعادت و کمالی که خدا برایش رقم‌زده		۴-۵-۶-۷-۸-	۵	۵

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
توجه به ویژگی انسان در تربیت	دوبعدی بودن انسان	۳-۸	۸	۲	۸	
	مقدمات سه‌گانه نفس					
	انعطاف‌پذیری انسان					
	تربیت انسان‌هایی خلاق، خودرهبر، خودمدیر					
	روش تکریم کودکان، روش احسان در مقابل احسان، برخورد متین با کودکان					
	پرهیز از ایجاد تلخی در کودکان به جهت فرایض دینی					
	ایجاد امکان فراغت و شادی برای کودکان					
	احترام به نسل جوان مسلمان					

جدول ۱۲ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت سیاسی-اجتماعی

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
ساحت تربیت سیاسی-اجتماعی	مفاهیم انقلابی-اسلامی	آرمان‌گرایی، اصول‌گرایی، اصلاح‌گرایی	۱-۲-۹-	۳	۷	۸۴
		تبیین انسجام دیانت و سیاست				
		تبیین دفاع از حقوق محرومان، مستضعفان و مظلومان جهان				
		مبارزه با حکومت‌های طاغوت				
		دشمن‌شناسی				
مشارکت و مسئولیت	احساس مسئولیت و مشارکت فعال	۱-۲-۳-۴-۵-	۹	۲۲		
	ضرورت و چرایی حضور مردم	۶-۸-۱۰-۱۲-				
	رشد افراد در توانایی برقراری ارتباط‌های ضروری با دیگران					
	ایفای آن‌ها پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی					
	نقش و مشارکت مردم در نظام سیاسی					
	فراگیری نقش‌های اجتماعی					
	نقش و مشارکت مردم در نظام سیاسی					
	حضور مردم در تأسیس، تثبیت، تقویت، کارآیی و تداوم حکومت اسلامی					
	رشد افراد در توانایی برقراری ارتباط‌های ضروری با دیگران فراگیری نقش‌های اجتماعی و ایفای آن‌ها پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی					
	مسئولیت حاکمیت در تربیت سیاسی، اکثریت					
	تحزب					
	انتخابات					
	انتخاب‌گری و اختیار‌گرایی					
	مشارکت طلبی					
	ترک خودمحوری					

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کدام منابع مضامین پایه	فراهانی پایه	فراهانی سازنده	فراهانی مضامین فراگیر
پایبندی با وفا به عهد و الگوپذیری روش‌های مشارکت سیاسی						
ترویج فرهنگ مشورت و ایجاد روحیه همکاری و تعاون						
کنش انقلابی						
مشروعیت سیاسی						
نهادگرایی مشارکتی						
تربیت سیاسی و ملت‌سازی در راستای تحقق مسئولیت						
افزایش توان نقد	نقادی	۱	۱	۱		
نظارت و قانون‌گرایی	قانون و نظارت	۱۲-۳-۲-۱	۵	۷		
مراقبت از خود و عملکرد خود به‌ویژه برای مسئولان و کارگزاران سیاسی						
ارج نهادن بر ارزش‌ها و تلاش برای رشد و شکوفایی آحاد جامعه از طریق کنترل اجتماعی						
نظم						
مردم‌محوری ذیل قانون و الهی						
ترکیه زمامداران و عالمان						
نظارت عمومی کمک‌یار حکومت						
برقراری عدالت در جهان	عدالت	۲-۶-۹-۵-۲	۶	۶		
حق		۱۱-۱۲				
عدالت						
عدالت‌خواهی						
روش عدالت‌جویی و عدالت‌جویی						
«عدالت‌محوری و اعتدال در عین مبارزه با ظلم و انظلام»						
تبیین دیدگاه خویشاوندی انسان‌ها و نفی دیدگاه پیگانگی انسان‌ها	دوستی	۲-	۱	۱		
تقدم پیشرفت معنوی بر پیشرفت مادی	معنویت و آخرت‌گرایی	۲-۸-۹-۱۱-	۵	۹		
روش‌های توحیدی محور در تربیت سیاسی		۱۲-				
روش توکل						
روش فعالیت سیاسی بر اساس اخلاص						
تعامل با ادیان						
توحیدمحوری و توحیدگرایی						
ترکیه محوری						
فطرت محوری						
هماهنگی بین دنیا و آخرت						
ترسیم دو مرز برای آزادی (یک مرز در اجتماع و یک مرز برای فرد انسان).	آزادی	۲-۴-۶-۱۱-	۵	۵		
آزادی سیاسی مساوی		۱۲-				
آزادی‌خواهی						
روی آوردن آزادانه و آگاهانه به سمت ارزش‌های الهی						
آزادی همه‌جانبه مادی و معنوی مشروط						

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد مباحث مضامین پایه	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
اخلاق	اخلاق	۱۱-۵-	۲	۲		
تربیت شهروندی	تقویت دو حوزه بینش و نگرش شهروندان جهت‌دهی به ایستارها و رفتارهای شهروندان کرامت و شرافت ذاتی انسان به‌عنوان خاستگاه حقوق بشر و شهروندی	۷-۶-	۳	۲		
تفکر و تعقل	ایجاد روحیه تعقل و تفکر در آیات الهی منطقی بارآوردن موقعیت‌شناس بارآوردن روش اعطای بینش آگاهی خودشناسی	۱۱-۹-۸-	۶	۳		
گسترش ولایت مداری	ولایت‌خواهی ستیز با ولایت کفر «شبه‌که ولایی» با محوریت «محبت - اطاعت» حاکم بر روابط و نهادهای جامعه	۱۲-۸-	۳	۲		
تاریخ‌نگری	عبرت‌آموزی از تاریخ	۹-	۱	۱		
عمل‌گرایی	عمل‌گرا بارآوردن کارآمدی عمل‌گرایی راهبردی	۱۰-۹-	۲	۲		
علم‌گرایی	علمی بارآوردن زبده‌پروری نیروها تأمین نیازهای جامعه از طریق تربیت متخصص تبیین نسبت دانش‌هایی مثل جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، علوم انسانی و علوم اجتماعی و علوم تجربی	۱۲-۹-	۴	۲		
برنامه‌ریزی	برنامه‌ریزی جامع برای کارگزاران ارائه برنامه سیاسی	۹-	۲	۱		
استقلال	استقلال	۱۱-	۱	۱		
تحول‌گرایی	دنیا فرصت تغییر و تبدیل	۱۲-	۱	۱		
خانواده	اصول و ارزش‌های پایه و قواعد الگوی «خانواده»	۱۲-	۱	۱		

جدول ۱۳ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیستی و بدنی

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد مباحث مضامین پایه	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
ساحت تربیت زیستی و بدنی	رشد	۳-۱-	۲	۲	۳	۳۹
			تربیت بعد جسمانی به‌عنوان بستری برای رشد سایر ابعاد فردی رشد جسمی و روحی			
	سلامت جسم و	۳-۲-۱-	۳	۳	۱۳	

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
روان	امن و ثبات مستقل بودن سلامت جسمی تقویت جسم تندرستی شادابی طراوت و نشاط جامعه شأنی از شئون زندگی روحیه جمع‌گرایی رشد شخصیت اعتماد به نفس اراده قوی		۱	۱	۱	
محیط	محیط شاد و با نشاط		۱	۱	۱	
اخلاق و ارزش‌ها	توسعه ورزش اخلاقی توجه به اخلاق آموزش آیین جوانمردی اخلاق محوری ارزش محوری عدالت محوری تقوی ارزش فردی و اجتماعی نیروی معنوی معنویت و ارزش‌های متعالی		۱-۲-۳	۳	۱۰	
مهارت محوری	ارتقاء مهارت‌های ورزشی تربیت قهرمانان ورزشی مدیریت جهادی ورزش دانش‌بنیاد		۱-۲	۲	۴	
افتخار آفرینی	روحیه انقلابی افتخار آفرینی در عرصه‌های ورزشی در سطح ملی و جهانی عزتمندی		۱-۲	۲	۳	
آینده‌نگری	امید به آینده ورزش تمدن‌ساز نردبانی برای تکامل		۱-۲-۳	۲	۳	
معنویت	دینی و مهدوی		۲	۱	۱	
اقتصاد	اقتصاد ورزشی مقاوم		۲	۱	۱	

Homepage: <https://itt.cfu.ac.ir/>

جدول ۱۴ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری	جامعه و هنر	اهمیت هنر و آزادی توجه به مصالح ملی هنر متعهد انقلابی	۱-۲-۳	۳	۹	۵۰

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
هنر برای تهذیب جامعه						
هنر یک ضرورت در روند تکامل اجتماعی						
رفتارسازی در جامعه						
هدایت افراد به‌سوی هنجارها و تکوین معرفتی منتقد						
توجه به ویژگی‌های جبهه خودی						
نفس قوی‌تر باشد حس زیبایی شناسانه و استحسانی در او عمیق‌تر						
هنر و فرهنگ			۱-۲	۲	۳	
هنر به‌عنوان یک محتوای فرهنگی						
شکل‌گیری هویت فرهنگی						
حمایت از هنر و رسانه						
توسعه فردی			۴-۳-۲	۳	۱۹	
استقلال فکری						
نقش اساسی در رشد و بروز استعدادها						
شناختی و عاطفی و مهارتی						
کسب بینش						
تسهیل یادگیری اجتماعی						
رشد خودراهبری						
ایجاد حس خودارزشی						
افزایش و رشد تیزبینی نسبت به زیبایی شناسی پدیده‌ها						
شکوفایی قابلیت‌های هنری						
فراپند افزایش رشد مهارت‌های فکری و شناختی و تولید ایده‌های نوین						
ایجاد توان برقراری رابطه معنادار میان مفاهیم						
مبارزه با خودخواهی						
استقامت						
تلاش و همت						
بی‌اعتنایی به مخالفت‌ها						
ادراک و داوری زیبایی						
وحدت قوا در انسان؛ نحوه ادراک زیبایی						
ریشه‌نیوخ و ذوق هنری مرتبط با خصوصیات ژنتیکی و ظرفیت‌های وجودی						
نقش وراثت و تغذیه و سایر شرایط محیطی و زمانی در شکل‌گیری						
تعهد و مسئولیت						
سلامت روان			۲	۱	۲	
کاهش اضطراب و تنش‌های روانی						
تعدیل عواطف و کنترل احساسات						
نقش دینی			۴-۳-۲	۳	۱۴	
دین‌مداری						
هنر و وجه معنوی آن						
متأثر از ارزش‌های وحیانی و جهان‌بینی اسلامی						
تربیت هنری ابزاری برای تطهیر هنر از انحرافات، فساد، انزوا، جمود						
تکوین معرفتی منتقد و بینا.						
توکل، امید						

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
توجه به معارف الهی					
اخلاص					
لزوم آشنایی با مفاهیم اسلامی					
بسط دایره زیبایی را به گستره موجودات، ذات باری تعالی و حتی افعال انسانی و امور اخلاقی					
دوری از هوا و هوس و وسوس شیطنانی					
بالاترین لذت برای انسان، درک و شهود اسمای الهی					
ادراک زیبایی‌های معقول برای نفوس غیر مجرد با مشاهده از راه دور مثل عقلی و برای نفوس مجرد با اتحاد با مثل عقلی					
تحقق ادراک زیبایی‌های تخیلی با تذکار صور عالم ذر و اتصال با عالم مثال منفصل محبت					
اخلاق	اخلاق محوری	۴-۳-۲	۳	۳	
استفاده‌نکردن از جاذبه‌های جنسی در هنر					
تسری گستره هنر به تمام موجودات و حتی افعال انسانی و فضایل اخلاقی					

جدول ۱۵ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی شخصی					
فعال اقتصادی					
فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی خود و نیز سایر فعالان اقتصادی					
فعالیت اقتصادی با هدف تأمین نیازهای مادی سایر مردم					
فعالیت اقتصادی با هدف تأمین رفاه عموم مردم؛ تعالی خود و تعالی دیگران					
نتایج، هدف نهایی سعادت					
هدف میانی تشکیل حیات طیبه					
اهداف مقدماتی (اهداف اجتماعی مادی) شامل عدالت، رشد، رفاه مادی، امنیت و استقلال، مجاهدت، تلاش و مبارزه؛ امید به پیروزی در همه شرایط به شرط جهاد فی سبیل الله و زهد					
وجه دینی	ترجیح فلاح و رستگاری اخروی بر سود دنیوی	۵-۴-۲-۱	۷	۲۱	
اصل مجاهدت و تلاش و مبارزه					
امید به پیروزی در همه شرایط					
به شرط جهاد فی سبیل الله					
تربیت شرط لازم و تقوا شرط کافی					
جلوگیری از مصرف‌گرایی					
باعث تحقق آرمان‌های اسلامی از جمله عزت و					

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین فراگیر	فراوانی مضامین سازنده
کرامت انسانی					
باعث تحقق حاکمیت شرع و پیاده کردن احکام اسلامی					
کاهش فاصله طبقاتی					
قناعت					
حرمت ربا					
به کارگیری دستورات و مبانی اسلامی در نظام اجتماعی جهت دست یافتن به تفکر خدامحور و عقلانی					
تسهیل زیر ساخت‌ها جهت انجام سرمایه‌گذاری در خصوص تربیت اسلامی					
ایجاد مکانیسم قرض الحسنه اسلامی برای مبارزه با ربا و رونق بخش سرمایه‌گذاری و تولید					
مبارزه جدی با احتکار کم‌فروشی تقلب					
دزدی مطابق با قوانین اسلامی					
توجه به عامل معنوی					
باور و توکل به خدا					
ایمان					
امید به پیروزی					
احساس مسئولیت و بصیرت					
تکیه بر درون‌زایی	استقلال و خودکفایی		۲-۳-۴-۶	۲۱	۶
نفی سلطه بیگانگان			۵-۷		
تکیه بر توان داخلی و تولید بومی					
تقویت اراده ملی؛					
توجه ذخایر غنی ظرفیت‌های طبیعی و استفاده از ظرفیت فراوان بالقوه و استفاده‌نشده و تولید ثروت پایدار					
بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها					
امنیت اقلام راهبردی و اساسی					
تکیه بر تولید ملی					
کاهش وابستگی به نفت					
خودکفایی در محصولات کشاورزی					
استحصال از معادن به‌دوراز خام‌فروشی					
اعتماد به نفس ملی					
نهادینه‌ساختن فرهنگ خرید کالای ایرانی و تحریم کالاهای فوق قیمت واقعی					
رهان‌کردن مواضع در مقابل دشمن					
راه‌اندادن انگیزه‌های گوناگون					
همت جهادی					
رونق تولید ملی					
مدیریت جهادی					
برطرف کردن مشکلات مختلف اقتصاد					
مجاهدت در عرصه اقتصاد					
اخلاق اقتصادی					
مدیریت جهادی	الگوی		۳-۴-۵-۷	۹	۴

مضامین فراگیر	مضامین سازنده	مضامین پایه	کد منابع مضامین پایه	فراوانی مضامین سازنده	فراوانی مضامین فراگیر
پیشرفت	بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها مبارزه با مفاسد اقتصادی و طهارت اقتصادی و عدالت محوری؛ پیشرفت در حوزه‌های مختلف (علمی، کشاورزی، سلامت، علم و فناوری)؛ اصلاح الگوی مصرف ریشه‌کنی فقر ایجاد تراز اقتصادی مثبت مبارزه با رکود اقتصادی دوری از فعالیت‌های غیرمولد برای افزایش ثروت؛ اولویت‌بندی امور		۶-۴	۲	۸
دانش	دانش محوری فعال شدن شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد زنجیره تولید علم ایجاد فضای آرامش برای نخبگان حمایت از نخبگان علم‌گرایی افزایش دوره‌های مهارت‌آموزی جهت تقویت زمینه‌های اشتغال پایدار ورود بخش آموزش رسمی کشور مانند مدارس دانشگاه‌ها جهت ارائه و آموزش سبک زندگی اسلامی		۶-۴	۲	۳
تبیین	تبلیغات اصلاح رفتار رسانه‌ای ترویج مفاهیم اسلامی در سطح خانواده جهت احیای اعمالی نظیر انفاق، وقف، صدقه، خمس و زکات		۶-۵-۴	۳	۴
مبتنی بر قانون	حاکمیت قانون تنقیح قوانین اقتصادی مصونیت بخشی به حوزه اقتصاد تدوین قوانین مالیاتی با هدف تقویت بخش تولید و استقلال کشور از درآمدهای نفتی		۵-۴	۲	۳
مشارکت مردمی	خصوصی‌سازی تعاون و همگرایی تلاش و خرد جمعی برای تولید مضاعف		۷-۶-۴	۳	۷
مصرف	مدیریت مصرف نکوهش تجمل‌گرایی دوری از اسراف مصرف‌زدگی مبارزه فرهنگی با تجمل‌گرایی باطل مبارزه با اسراف و مصرف‌گرایی اصلاح الگوی مصرف		۴-۵	۲	۳
کارآفرینی و خلاقیت	خلاقیت استفاده از خلاقیت و کارآفرینی ارج دهی فرهنگ کار				

جدول ۱۶ مؤلفه‌های شناسایی شده در خصوص ساحت تربیت علمی و فناوری

مضامین فراگیر	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه
ساحت تربیت علمی و فناوری	شایستگی فردی	نظم و تواضع	۴-۲-۱	۸۲
		احاطه و تسلط علمی		
		خلاقیت و نوآوری علمی		
		روحیه انتقادپذیری		
		خودسازی و تهذیب نفس		
		مهربانی		
		برخوردار از روحیه خلاقیت و نوآوری		
		اعتماد به نفس		
		انگیزه و استعداد بالا		
فعالیت‌های توسعه‌ای		خویش‌داری و حفظ شخصیت شاگردان	۴-۱	۳
		شاگردپروری از طریق تدوین کتابچه‌های مربوط و ارسال آن برای معلمان و مربیان در سطوح مختلف آموزشی		
		بهبود شیوه‌های آموزشی و فعالیت‌های پژوهشی متناسب از ویژگی‌های ساختاری مطلوب		
دانش		دانش روز	۲	۴
		دانش سیاسی- اجتماعی		
		شناخت روش‌ها، ابزارها		
		نگاه با معرفت و شناخت نسبت به مسائل جامعه و حتی مسائل آفرینش		
دین‌محوری		شاخص معرفت دینی	۴-۵-۶-۲	۲۱
		شناخت سیره تربیتی ائمه معصومین (ع)	۹-۸	۶
		همراهی علم و دین		
		توجه ویژه به علوم انسانی اسلامی		
		اسلامی‌بودن و اسلام‌گرایی		
		استفاده از ظرفیت‌های دنیای مجازی مبارزه با کفر، نفاق و عناد با دین		
		آشنایی روحانیون با جنبه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری		
		تولید و توسعه تولیدات فرهنگی متناسب با دین در فضای مجازی		
		تقویت عقاید از طریق فضای مجازی		
		ارزش‌ها و سبک زندگی اسلامی ایرانی		
		ترویج حرف درست و معارف اسلامی		
		تولید محتوای اسلامی متقن و جذاب		
		مفیدبودن فضای مجازی منوط به سلب سلطه دشمن از این ابزارها		
		تکیه بر روی تدین		
		پاکدامنی		
		پارسی‌ی و پرهیز از افراط غرایز در ج.ا.		
		تبدیل جوانان به یک عنصر فعال و اثرگذار		
		استفاده از فرصت‌های فضای مجازی از جمله در راستای معرفی انقلاب اسلامی		

مضامین فراگیر	مضامین پایه	مضامین پایه	کد منابع	فراوانی	فراوانی	فراوانی
سازنده	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه
	ترویج دین اسلام					
	پاسخ به مطالبات معارف اسلامی					
	انحراف و دورکردن از ارزش‌های ملی و دینی					
	به‌ویژه جوانان					
نخبه‌پروری	تقویت اثرگذاری نخبگان در عرصه‌های ملی، بین‌المللی، فرهنگی و اجتماعی	۳	۱	۴		
	اصلاح و ارتقای انگیزه نخبگان					
	الگوسازی و تکریم از نخبگان، شناسایی به‌موقع و صحیح نخبگان همراه با توجه به مخاطرات شناسایی این گروه					
	پرورش نخبگان از سنن پایین (مرحله بروز استعداد) تا مرحله نخبگی و پشتیبانی فرصت‌آفرین از آن‌ها.					
بومی‌گرایی	بومی بودن	۷-۵-۴	۳	۳		
	تولید و ترویج بازی‌های داخلی					
	نگاه تمدنی به فضای مجازی در راستای شکل‌گیری حکومت اسلامی					
فضای مجازی	تأثیرپذیری دنیای واقعی از مجازی	۹-۸-۷-۶-۵	۵	۲۱		
	تقویت ظرفیت‌های دنیای واقعی و ایجاد گفت‌وگو واقعی به دلیل ناکافی بودن فضای مجازی					
	ظرفیت‌های علمی و پیشرفت دانش‌های فضای مجازی					
	فرهنگ‌سازی استفاده بهینه و درست از امکانات فضای مجازی					
	آشناکردن متولیان تربیت با خطرات فضای مجازی					
	بصیرت‌بخشی و آگاهی‌دادن به کاربران.					
	نظارت و همراهی با فرزندان در استفاده از فضای مجازی					
	جایگزینی فرهنگی از طریق فضای مجازی					
	انتفاع از فرصت‌های فضای مجازی برای ارتقای قدرت نرم،					
	برخورد حکیمانه با مسائل فضای مجازی					
	توجه به مختصات و اقتضات ماهوی رسانه‌ها					
	در سیاست‌گذاری فضای مجازی					
	هوشمندانه فضای مجازی					
	ضرورت رگولاتوری جامع فضای مجازی در سطح کلان حاکمیتی					
	توسعه هدفمند لزوم وحدت رویه هماهنگی و تمرکز در سیاست‌گذاری فضای مجازی.					
	جنگ نرم و جنگ سخت از طریق فضای مجازی					
	تأمین امنیت همه‌جانبه و فراگیر فضای مجازی					
	نگاه فرآیندی و بلندمدت به سیاست‌گذاری					

مضامین فراگیر	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه	مضامین پایه
فضای مجازی	تأمین استقلال فضای مجازی در ارتباط با فضای مجازی جهانی	الزام به انجام کار فرهنگی و جهادی در فضای مجازی	حضور هر کس به اندازه و سع، توان و هنر خود در این میدان	پاسخ به دشمن و تحرک علمی	۷
فناوری نوین	افسران جنگ نرم فعال و اثرگذار	استفاده به دلیل جنگ میان فکرها و اراده‌ها	پیگیری دفاع الکترونیکی	توجه به ویژگی‌های ماهوی فناوری‌های نوین	۲
	دارای هم منافع و هم مضرات	دنیاپی رویه‌رشد	توقف‌ناپذیر و بدون انتها	بزرگ‌ترین نماد تحول جهانی	۸-۵
نقش و تأثیر فناوری	ارائه خدمات گسترده و مفید به مردم	پیشرفت همه‌جانبه کشور	تأثیر در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و دفاعی کشور	برطرف‌نمودن نیازهای واقعی و مترکام کشور	۱۰
	از طریق این فضا	ارتقاء جمهوری اسلامی ایران به قدرت سایبری در طراز	قدرت‌های تأثیرگذار جهانی	بهره‌گیری از فرصت اشتغال‌زایی و رونق محتوا	۲
	خدمات و تجارت	تربیت صحیح انسان و کسب عادات و رفتارهای درست و درونی ساختن آن‌ها	آثار چشمگیر در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی		۱-۸

یافته‌های مندرج در جداول ۱۱ تا ۱۶ در خصوص مؤلفه‌های شناسایی شده در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه تربیت نشان می‌دهد که: یافته‌های بخش فراتحلیل نشان داد که در ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی، مضامین بصیرت و بینش (بصیرت سبب شناخت راه حق از باطل، بصیرت عاملی برای عدم انحراف از جاده حق، بصیرت دینی یا همان دانایی همراه با باور قلبی و ایمان، بصیرت و خودباوری، خودفراگیر، اشاعه و تحکیم فرهنگ احترام به دانایان، روش تلقین، علم و دانش و خلاقیت و نوآوری، زدودن غبار و موانعی سد کننده راه عقل انسانی، ویژگی‌های بینشی همچون اعتقاد به خدا، تقدم بخشی به رشد تزکیه و تهذیب بر تعلیم و آموزش)، تقوی (تطهیر و پاکی نفس، تقوا با مهار ناپاکی زمینه‌ساز نورافشانی عقل و بصیرت)، الگوپذیری و نقش الگو (برنامه‌ریزی درست و هدایت جوانان، ارائه الگوهای حسنه و بیان سخنان بزرگان از روش‌های تربیت و هدایت به سمت سعادت، پیروی از الگوهای تربیتی ارائه‌شده در قرآن کریم، مفاهیم اخلاقی الگوسازی و اعتماد)، اخلاق (ویژگی‌های اخلاقی رفتاری مانند ایمان، عدالت، تربیت اخلاقی یعنی پرورش استعدادهای خدادادی فطری انسان، هدایت انسان در جهت تحقق فضائل اخلاقی و اجتناب از رذایل اخلاقی، اخلاق مبتنی بر دین، تقدم اخلاق فردی را بر اخلاق جمعی)،

هدفمندی (سرمنزل مقصود که همان قرب الهی، اصلی‌ترین هدف خلقت، تربیت انسان‌های متفکر و متدین و متعهد و مزین به اخلاق اسلامی و رفتار انسانی، توجه به رذایل اخلاقی در نگارش کتب درسی دوره ابتدایی، روش تربیتی واقعی و حقیقی: سوق انسان در جهت کمال، عدالت: معیار رساندن آدمی به سعادت و کمالی که خدا برایش رقم زده)، توجه به ویژگی انسان در تربیت (دوبعدی بودن انسان، مقدمات سه‌گانه نفس، انعطاف‌پذیری انسان، تربیت انسان‌هایی خلاق، خودرهب، خودمدیر، روش تکریم کودکان، روش احسان در مقابل احسان، برخورد متین با کودکان، پرهیز از ایجاد تلخی در کودکان به جهت فرایض دینی، ایجاد امکان فراغت و شادی برای کودکان، احترام به نسل جوان مسلمان) موردنظر امامین انقلاب بوده‌اند. در ساحت تربیت سیاسی- اجتماعی مضامین مفاهیم انقلابی- اسلامی (آرمان‌گرایی، اصول‌گرایی، اصلاح‌گرایی، تبیین انسجام دیانت و سیاست، تبیین دفاع از حقوق محرومان، مستضعفان و مظلومان جهان، مبارزه با حکومت‌های طاغوت، دشمن‌شناختی)، مشارکت و مسئولیت (احساس مسئولیت و مشارکت فعال، ضرورت و چرایی حضور مردم، رشد افراد در توانایی برقراری ارتباط‌های ضروری با دیگران، ایفای آن‌ها پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی، نقش و مشارکت مردم در نظام سیاسی، حضور مردم در تأسیس، تثبیت، تقویت، کارایی و تداوم حکومت اسلامی، رشد افراد در توانایی برقراری ارتباط‌های ضروری با دیگران فراگیری نقش‌های اجتماعی و ایفای آن‌ها پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی، مسئولیت حاکمیت در تربیت سیاسی، اکثریت، تحزب، انتخابات، انتخاب‌گری و اختیارگرایی، مشارکت طلبی، ترک خودمحوری، پایبندی با وفا به عهد و الگوپذیری روش‌های مشارکت سیاسی، ترویج فرهنگ مشورت و ایجاد روحیه همکاری و تعاون، کنش انقلابی، مشروعیت سیاسی، نهادگرایی مشارکتی، تربیت سیاسی و ملت‌سازی در راستای تحقق مسئولیت)، نقادی (افزایش توان نقد)، قانون و نظارت (نظارت و قانون‌گرایی، مراقبت از خود و عملکرد خود به‌ویژه برای مسئولان و کارگزاران سیاسی، ارج نهادن بر ارزش‌ها و تلاش برای رشد و شکوفایی آحاد جامعه از طریق کنترل اجتماعی، نظم، مردم‌محوری ذیل قانون و خواسته‌های الهی، تزکیه زمامداران و عالمان، نظارت عمومی کمک‌یار حکومت)، عدالت (برقراری عدالت در جهان، حق، عدالت، عدالت‌خواهی، روش عدالت‌باوری و عدالت‌جویی، «عدالت‌محوری و اعتدال در عین مبارزه با ظلم و انظلام»)، دوستی (تبیین دیدگاه خویشاوندی انسان‌ها و نفی دیدگاه بیگانگی انسان‌ها و تقدم پیشرفت معنوی بر پیشرفت مادی)، معنویت و آخرت‌گرایی (روش‌های توحیدی محور در تربیت سیاسی، روش توکل، روش فعالیت سیاسی بر اساس اخلاص، تعامل با ادیان، توحیدمحوری و توحیدگرایی، تزکیه محوری، فطرت محوری، هماهنگی بین دنیا و آخرت)، آزادی (ترسیم دو مرز برای آزادی (یک مرز در اجتماع و یک مرز برای فرد انسان)، آزادی سیاسی مساوی، آزادی‌خواهی، روی آوردن آزادانه و آگاهانه به سمت ارزش‌های الهی، آزادی همه‌جانبه مادی و معنوی مشروط)، اخلاق (اخلاق، اخلاق‌مداری)، تربیت شهروندی (تقویت دو حوزه بینش و نگرش شهروندان، جهت‌دهی به ایستارها و رفتارهای شهروندان، کرامت و شرافت ذاتی انسان به‌عنوان خاستگاه حقوق بشر و شهروندی)، تفکر و تعقل (ایجاد روحیه تعقل و تفکر در آیات الهی، منطقی‌بارآوردن، موقعیت‌شناس بارآوردن، روش اعطای بینش، آگاهی، خودشناسی)، گسترش ولایت‌مداری (ولایت‌خواهی، ستیز با ولایت کفر، «شبکه ولایی» با محوریت «محبت - اطاعت» حاکم بر روابط و نهادهای جامعه)، تاریخ‌نگری (عبرت‌آموزی از تاریخ، عمل‌گرا بارآوردن، کارآمدی عمل‌گرایی راهبردی)، عمل‌گرایی (عمل‌گرا بارآوردن، کارآمدی عمل‌گرایی راهبردی)، علم‌گرایی (علمی بارآوردن، زبده پروری نیروها، تأمین نیازهای جامعه از طریق تربیت متخصص، تبیین نسبت دانش‌هایی مثل جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، علوم انسانی و علوم اجتماعی و علوم تجربی)، برنامه‌ریزی (برنامه‌ریزی جامع برای کارگزاران، ارائه برنامه سیاسی)، استقلال، تحول‌گرایی و خانواده‌شناسایی و تبیین شدند. در بخش مربوط به ساحت تربیت زیستی و بدنی مضامین: رشد (هدف نهایی تعلیم و تربیت اسلامی رشد همه‌جانبه فرد در ابعاد مختلف جسمانی، عاطفی، ذهنی، عقلانی، اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی، تربیت بعد جسمانی به‌عنوان بستری برای رشد سایر ابعاد فردی، رشد جسمی و روحی)، سلامت جسم و روان (عقل سالم در بدن سالم، امن و ثبات، مستقل بودن، سلامت جسمی، تقویت جسم، تندرستی، شادابی، طراوت و نشاط

جامعه، شأنی از شئون زندگی، روحیه جمع‌گرایی، رشد شخصیت، اعتماد به نفس، اراده قوی، محیط (محیط شاد و با نشاط)، اخلاق و ارزش‌ها (توسعه ورزش اخلاقی، توجه به اخلاق، آموزش آیین جوانمردی، اخلاق محوری، ارزش محوری، عدالت محوری، تقوی، ارزش فردی و اجتماعی، نیروی معنوی، معنویت و ارزش‌های متعالی)، مهارت محوری (ارتقاء مهارت‌های ورزشی، تربیت قهرمانان ورزشی، مدیریت جهادی، ورزش دانش‌بنیاد)، افتخار آفرینی (روحیه انقلابی، افتخار آفرینی در عرصه‌های ورزشی در سطح ملی و جهان، عزتمندی)، آینده‌نگری (امید به آینده، ورزش تمدن‌ساز، نردبانی برای تکامل)، معنویت (دینی و مهدوی)، اقتصاد (اقتصاد ورزشی مقاوم) به‌عنوان مهم‌ترین مضامین شناسایی شدند.

در ساحت تربیت هنری و زیبایی‌شناختی، مضامین جامعه و هنر (اهمیت هنر و آزادی، توجه به مصالح ملی، هنر متعهد انقلابی، هنر برای تهذیب جامعه، هنر یک ضرورت در روند تکامل اجتماعی، رفتارسازی در جامعه، هدایت افراد به سوی هنجارها و تکوین معرفتی منتقد، توجه به ویژگی‌های جبهه خودی، نفس قوی‌تر باشد حس زیبایی‌شناسانه و استحسانی در او عمیق‌تر)، هنر و فرهنگ (هنر به‌عنوان یک محتوای فرهنگی، شکل‌گیری هویت فرهنگی، حمایت از هنر و رسانه)، توسعه فردی (استقلال فکری، نقش اساسی در رشد و بروز استعدادها، شناختی و عاطفی و مهارتی، کسب بینش، تسهیل یادگیری اجتماعی، رشد خودراهبری، ایجاد حس خودارزشی، افزایش و رشد تیزبینی نسبت به زیبایی‌شناسی پدیده‌ها، شکوفایی قابلیت‌های هنری، فرایند افزایش رشد مهارت‌های فکری و شناختی و تولید ایده‌های نوین، ایجاد توان برقراری رابطه معنادار میان مفاهیم، مبارزه با خودخواهی، استقامت، تلاش و همت، بی‌اعتنایی به مخالفت‌ها، ادراک و داوری زیبایی، وحدت قوا در انسان؛ نحوه ادراک زیبایی، ریشه نبوغ و ذوق هنری مرتبط با خصوصیات ژنتیکی و ظرفیت‌های وجودی، نقش وراثت و تغذیه و سایر شرایط محیطی و زمانی در شکل‌گیری، تعهد و مسئولیت)، سلامت روان (کاهش اضطراب و تنش‌های روانی، تعدیل عواطف و کنترل احساسات)، نقش دینی هنر و وجه معنوی آن (دین‌مداری، متأثر از ارزش‌های وحیانی و جهان‌بینی اسلامی، تربیت هنری ابزاری برای تهذیب هنر از انحرافات، فساد، انزوا، جمود، تکوین معرفتی منتقد و بینا، توکل، امید، توجه به معارف الهی، اخلاص، لزوم آشنایی با مفاهیم اسلامی، بسط دایره زیبایی را به گستره موجودات، ذات باری تعالی و حتی افعال انسانی و امور اخلاقی، دوری از هوا و هوس و وساوس شیطانی، بالاترین لذت برای انسان، درک و شهود آسمای الهی، ادراک زیبایی‌های معقول برای نفوس غیر مجرد با مشاهده از راه دور مثل عقلی و برای نفوس مجرد با اتحاد با مثل عقلی، تحقق ادراک زیبایی‌های تخیلی با تذکار صور عالم ذر و اتصال با عالم مثال منفصل، محبت)، اخلاق (اخلاق محوری، استفاده نکردن از جاذبه‌های جنسی در هنر، تسری گستره هنر به تمام موجودات و حتی افعال انسانی و فضایل اخلاقی) شناسایی گردیدند. در ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای مضامین شناسایی شده شامل: هدفمندی (فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی شخصی فعال اقتصادی، فعالیت اقتصادی با هدف تأمین منافع مادی خود و نیز سایر فعالان اقتصادی، فعالیت اقتصادی با هدف تأمین نیازهای مادی سایر مردم، فعالیت اقتصادی با هدف تأمین رفاه عموم مردم؛ تعالی خود و تعالی دیگران، نتایج، هدف‌نهایی سعادت، هدف میانی تشکیل حیات طیبه، اهداف مقدماتی (اهداف اجتماعی مادی) شامل عدالت، رشد، رفاه مادی، امنیت و استقلال)، مجاهدت، تلاش و مبارزه؛ امید به پیروزی در همه شرایط به شرط جهاد فی سبیل الله و زهد)، وجه دینی تربیت اقتصادی (ترجیح فلاح و رستگاری اخروی بر سود دنیوی، اصل مجاهدت و تلاش و مبارزه، امید به پیروزی در همه شرایط، به شرط جهاد فی سبیل الله، تربیت شرط لازم و تقوا شرط کافی، جلوگیری از مصرف‌گرایی، باعث تحقق آرمان‌های اسلامی از جمله عزت و کرامت انسانی، باعث تحقق حاکمیت شرع و پیاده کردن احکام اسلامی، کاهش فاصله طبقاتی، قناعت، حرمت ربا، به‌کارگیری دستورات و مبانی اسلامی در نظام اجتماعی جهت دست یافتن به تفکر خدامحور و عقلانی، تسهیل زیرساخت‌ها جهت انجام سرمایه‌گذاری در خصوص تربیت اسلامی، ایجاد مکانیسم قرض‌الحسنه اسلامی برای مبارزه با ربا و رونق‌بخش سرمایه‌گذاری و تولید، مبارزه جدی با احتکار کم‌فروشی، تقلب، دزدی مطابق با قوانین اسلامی، توجه به عامل معنوی، باور و توکل به خدا، ایمان، امید به

پیروزی، احساس مسئولیت و بصیرت)، استقلال و خودکفایی (تکیه بر درون‌زایی، نفی سلطه بیگانگان، تکیه بر توان داخلی و تولید بومی، تقویت اراده ملی، توجه ذخایر غنی ظرفیت‌های طبیعی و استفاده از ظرفیت فراوان بالقوه و استفاده‌نشده و تولید ثروت پایدار، بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها، امنیت اقلام راهبردی و اساسی، تکیه بر تولید ملی، کاهش وابستگی به نفت، خودکفایی در محصولات کشاورزی، استحصال از معادن به‌دوراز خام‌فروشی، اعتماد به نفس ملی، نهادینه ساختن فرهنگ خرید کالای ایرانی و تحریم کالاهای فوق‌قیمت واقعی، رهاکردن مواضع در مقابل دشمن، راه‌انداز انگیزه‌های گوناگون، همت جهادی، رونق تولید ملی، مدیریت جهادی، برطرف کردن مشکلات مختلف اقتصاد، مجاهدت در عرصه اقتصاد، اخلاق اقتصادی)، الگوی پیشرفت (مدیریت جهادی، بهره‌گیری از فرصت‌ها و ظرفیت‌ها، مبارزه با مفاسد اقتصادی و طهارت اقتصادی و عدالت محوری؛ پیشرفت در حوزه‌های مختلف (علمی، کشاورزی، سلامت، علم و فناوری)، اصلاح الگوی مصرف، ریشه‌کنی فقر، ایجاد تراز اقتصادی مثبت، مبارزه با رکود اقتصادی، دوری از فعالیت‌های غیرمولد برای افزایش ثروت؛ اولویت‌بندی امور)، دانش، تبیین (تبلیغات، اصلاح رفتار رسانه‌ای، ترویج مفاهیم اسلامی در سطح خانواده جهت احیای اعمالی نظیر انفاق، وقف، صدقه، خمس و زکات)، مبتنی بر قانون (حاکمیت قانون، تنقیح قوانین اقتصادی، مصونیت بخشی به حوزه اقتصاد (خصوصی‌سازی، تعاون و همگرایی، تلاش و خرد جمعی برای تولید مضاعف)، تدوین قوانین مالیاتی با هدف تقویت بخش تولید و استقلال کشور از درآمدهای نفتی)، مشارکت مردمی (خصوصی‌سازی، تعاون و همگرایی، تلاش و خرد جمعی برای تولید مضاعف)، مصرف (مدیریت مصرف، نکوهش تجمل‌گرایی، دوری از اسراف، مصرف‌زدگی، مبارزه فرهنگی با تجمل‌گرایی باطل، مبارزه با اسراف و مصرف‌گرایی، اصلاح الگوی مصرف)، کارآفرینی و خلاقیت (خلاقیت، استفاده از خلاقیت و کارآفرینی، ارجحی فرهنگ کار) بودند.

در ساحت تربیت علمی و فناورانه مضامین، شایستگی فردی (نظم و تواضع، احاطه و تسلط علمی، خلاقیت و نوآوری علمی، روحیه انتقادپذیری، خودسازی و تهذیب نفس، مهربانی، برخورداری از روحیه خلاقیت و نوآوری، اعتماد به نفس، انگیزه و استعداد بالا)، فعالیت‌های توسعه‌ای (خویش‌نماری و حفظ شخصیت شاگردان، شاگردپروری از طریق تدوین کتابچه‌های مربوط و ارسال آن برای معلمان و مربیان در سطوح مختلف آموزشی، بهبود شیوه‌های آموزشی و فعالیت‌های پژوهشی متناسب از ویژگی‌های ساختاری مطلوب)، دانش (دانش روز، دانش سیاسی-اجتماعی، شناخت روش‌ها، ابزارها، نگاه با معرفت و شناخت نسبت به مسائل جامعه و حتی مسائل آفرینش)، دین‌محوری (شاخص معرفت دینی، شناخت سیره تربیتی ائمه معصومین (ع)، همراهی علم و دین، توجه ویژه به علوم انسانی اسلامی، اسلامی‌بودن و اسلام‌گرایی، استفاده از ظرفیت‌های دنیای مجازی مبارزه با کفر، نفاق و عناد با دین، آشنایی روحانیون با جنبه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، تولید و توسعه تولیدات فرهنگی متناسب با دین در فضای مجازی، تقویت عقاید از طریق فضای مجازی، ارزش‌ها و سبک زندگی اسلامی ایرانی، ترویج حرف درست و معارف اسلامی، تولید محتوای اسلامی متن و جذاب، مفیدبودن فضای مجازی منوط به سلب سلطه دشمن از این ابزارها، تکیه بر روی تدین، پاکدامنی، پارسایی و پرهیز از افراط‌گرایی در ج.ا.ا، تبدیل جوانان به یک عنصر فعال و اثرگذار، استفاده از فرصت‌های فضای مجازی از جمله در راستای معرفی انقلاب اسلامی، ترویج دین اسلام، پاسخ به مطالبات معارف اسلامی، انحراف و دور کردن از ارزش‌های ملی و دینی به‌ویژه جوانان)، نخبه‌پروری (تقویت اثرگذاری نخبگان در عرصه‌های ملی، بین‌المللی، فرهنگی و اجتماعی، اصلاح و ارتقای انگیزه نخبگان، الگوسازی و تکریم از نخبگان، شناسایی به‌موقع و صحیح نخبگان همراه با توجه به مخاطرات شناسایی این گروه، پرورش نخبگان از سنین پایین (مرحله بروز استعداد) تا مرحله نخبگی و پشتیبانی فرصت‌آفرین از آن‌ها)، بومی‌گرایی (بومی‌بودن، تولید و ترویج بازی‌های داخلی، نگاه تمدنی به فضای مجازی در راستای شکل‌گیری حکومت اسلامی)، فضای مجازی (تأثیرپذیری دنیای واقعی از مجازی، تقویت ظرفیت‌های دنیای واقعی و ایجاد گفتمان واقعی به دلیل ناکافی‌بودن فضای مجازی، ظرفیت‌های علمی و پیشرفت دانش‌های فضای مجازی، فرهنگ‌سازی استفاده بهینه و درست از امکانات فضای مجازی، آشناکردن متولیان تربیت با خطرات فضای

مجازی، بصیرت بخشی و آگاهی‌دادن به کاربران، نظارت و همراهی با فرزندان در استفاده از فضای مجازی، جایگزینی فرهنگی از طریق فضای مجازی، انتفاع از فرصت‌های فضای مجازی برای ارتقای قدرت نرم، برخورد حکیمانه با مسائل فضای مجازی، توجه به مختصات و اقتضات ماهوی رسانه‌ها در سیاست‌گذاری فضای مجازی، هو شمندانه فضای مجازی، ضرورت رگولاتوری جامع فضای مجازی در سطح کلان حاکمیتی، توسعه هدفمند لزوم وحدت رویه هماهنگی و تمرکز در سیاست‌گذاری فضای مجازی، جنگ نرم و جنگ سخت از طریق فضای مجازی، تأمین امنیت همه‌جانبه و فراگیر فضای مجازی، نگاه فرآیندی و بلندمدت به سیاست‌گذاری فضای مجازی، تأمین استقلال فضای مجازی در ارتباط با فضای مجازی جهانی، الزام به انجام کار فرهنگی و جهادی در فضای مجازی، حضور هر کس به اندازه وسع، توان و هنر خود در این میدان، پاسخ به دشمن و تحرک علمی، فناوری نوین (افسران جنگ نرم فعال و اثرگذار، استفاده به دلیل جنگ میان فکرها و اراده‌ها، پیگیری دفاع الکترونیکی، توجه به ویژگی‌های ماهوی فناوری‌های نوین دارای هم منافع و هم مضرات، دنیایی روبه‌رشد، توقف‌ناپذیر و بدون انتها، بزرگ‌ترین نماد تحول جهانی)، نقش و تأثیر فناوری (ارائه خدمات گسترده و مفید به مردم، پیشرفت همه‌جانبه کشور، تأثیر در ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و دفاعی کشور، برطرف‌نمودن نیازهای واقعی و متراکم کشور از طریق این فضا، ارتقاء جمهوری اسلامی ایران به قدرت سایبری در تراز، قدرت‌های تأثیرگذار جهانی، بهره‌گیری از فرصت اشتغال‌زایی و رونق محتوا، خدمات و تجارت، تربیت صحیح انسان و کسب عادات و رفتارهای درست و درونی ساختن آن‌ها، آثار چشمگیر در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی) مهم‌ترین مضامین شناسایی شده بودند.

جدول ۱۷ توزیع فراوانی و درصد فراوانی مضامین فراگیر ساحت‌های شش‌گانه تربیت

مضامین فراگیر	فراوانی مضامین فراگیر	درصد فراوانی مضامین فراگیر
ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی	۳۵	۹,۳۰
ساحت تربیت زیستی و بدنی	۸۴	۲۲,۳۴
ساحت تربیت سیاسی - اجتماعی	۳۹	۱۰,۳۷
ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری	۵۰	۱۳,۲۹
ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای	۸۶	۲۲,۸۶
ساحت تربیت علمی و فناوری	۸۲	۲۱,۸۰
مجموع	۳۷۶	۱۰۰

سؤال سوم: در خصوص ساحت‌های مغفول چه راهکارهایی می‌توان ارائه داد؟

جدول ۱۸- راهکارهای پرکردن خلأهای موجود از منظر متخصصان و پژوهشگران

کدهای باز مستخرج از متن مصاحبه با متخصصان و پژوهشگران در خصوص راهکارهایی برای پرکردن خلأهای موجود.

تغییر و بازنگری در سر فصول دروس حوزه معلمی، تغییر سرفصل رشته‌های مرتبط با تربیت در وجوه و ساحت‌های مختلف، بستر سازی برای فعالیت‌های پژوهشی، جهت‌دهی تغییر اندیشه پژوهشگران به واکاوی در اندیشه‌های بومی با تأکید بر اندیشه‌های امامین انقلاب، سمت‌وسو دادن به پژوهش‌ها و فعالیت‌های کلاسی دانشجویان در خصوص جنبه‌های مغفول، برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌های پژوهشی با محوریت جنبه‌های موردغفلت واقع شده، توسعه مجلات هم در حوزه مجلات علمی و پژوهشی و هم مجلات علمی تخصصی در خصوص ساحت‌های مغفول، تغییر محتوای کتب درسی دانشگاهی، توسعه زیرساخت‌ها و توجه به پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب، مسپردادن به پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و ترغیب دانشجویان به انتخاب و بررسی حوزه‌های مرتبط با ساحت‌های مغفول، حمایت مالی از طرح‌های پژوهشی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب، ابلاغ اولویت‌های پژوهشی در راستای پوشش دادن جنبه‌های مغفول، توجه به اندیشه‌های امامین انقلاب در نگارش اسناد بالادستی، فراخوان‌های پژوهشی مرتبط با حوزه‌های مغفول، توسعه مجلات با عنوان‌هایی برای پوشش دادن و توسعه جنبه‌های مغفول، شناسایی پژوهشگران مستعد، تبیین جایگاه اندیشه‌های امامین انقلاب، انجام پژوهش‌های نظام‌مند در قالب سنترپژوهی، برگزاری هم‌اندیشی در خصوص حوزه‌های مغفول پژوهشی، ایجاد بسترهای موردنیاز در فضای مجازی در جهت تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه، اختصاص شمارگان ویژه در مجلات علمی به تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب به‌ویژه جنبه‌های مغفول، حمایت از پژوهش‌های انجام شده در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب، ایجاد رشته‌های تخصصی به‌ویژه

در مقاطع تحصیلات تکمیلی در خصوص حوزه پژوهش حاضر، برگزاری جلسات مناظره دانشجویی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب، تألیف و انتشار مجموعه کتب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب، استفاده از فرمایشات امامین انقلاب در کتب تخصصی مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه تربیت، برگزاری کارگاه‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت، برگزاری دوره‌های ضمن خدمت در خصوص اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت، برنامه‌ریزی و توسعه انجمن‌های پژوهشی مرتبط با تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب، ایجاد و توسعه انجمن‌های علمی جهت پوشش دادن حوزه‌های مغفول.

۳۰ کد مفهومی

در مورد اینکه، در خصوص ساحت‌های مغفول چه راهکارهایی می‌توان ارائه داد؟ از بررسی متن مصاحبه‌های انجام شده، در مجموع ۳۰ کد مفهومی شناسایی شد.

جدول ۱۹ - نتایج تحلیل و کدگذاری راهکارهای پُر کردن خلأهای موجود از منظر متخصصان و پژوهشگران

نمونه‌هایی از تم‌ها	کد مصاحبه‌شونده	کدهای باز	کد های محوری	کد های انتخابی
مصاحبه‌شونده شماره (۳): «به نظر بنده برای پُر کردن این خلأ، به کارهای بیشتری نیاز داریم، اساس بحث آموزشی است، باید صرف‌صالحی در رشته‌های تربیتی را تغییر داد. اول آموزش و بعد پژوهش».	۳۰	۱. تغییر و بازنگری در سرفصل دروس حوزه معلمی. ۲. تغییر سرفصل رشته‌های مرتبط با تربیت در وجوه و ساحت‌های مختلف. ۳. ایجاد رشته‌های تخصصی به‌ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی، در مورد حوزه پژوهش حاضر. ۴. ایجاد و توسعه انجمن‌های علمی، جهت پوشش دادن حوزه‌های مغفول.	برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری آموزشی	راهکارهای آموزشی
مصاحبه‌شونده شماره (۷): «اول اینکه سعی کنیم دروس مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه را با اندیشه‌های امامین انقلاب ادغام و همراه کنیم؛ الآن نیاز به تغییر اساسی در سرفصل‌ها، کاملاً محسوس است».	۳۱	۱. تغییر محتوای کتب درسی دانشگاهی. ۲. تألیف و انتشار مجموعه کتب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه امامین انقلاب. ۳. استفاده از فرمایشات امامین انقلاب در کتب تخصصی مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه تربیت.	توسعه محتوایی	راهکارهای آموزشی
مصاحبه‌شونده شماره (۴): «از نظر من، هم باید رشته‌های مرتبط را در مقاطع تحصیلات تکمیلی ایجاد کنیم، و هم انجمن‌های آموزشی ایجاد نماییم، و آن‌ها را توسعه بدهیم».	۳۲	۱. تبیین جایگاه اندیشه‌های امامین انقلاب. ۲. ایجاد بسترهای موردنیاز در فضای مجازی، در جهت تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه. ۳. برگزاری جلسات مناظره دانشجویی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. ۴. برگزاری کارگاه‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت. ۵. برگزاری دوره‌های ضمن خدمت در خصوص اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت.	فعالیت‌های فرهنگی	راهکارهای آموزشی
مصاحبه‌شونده شماره (۱): «ما در اسناد بالادستی، و کتاب‌های مرتبط با ساحت‌های شش‌گانه تربیت، خیلی به تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب نپرداخته‌ایم. از نظر من، راهبرد راهکار اصلی گذار از این چالش، بازنگری در همین موارد است».	۳۳	۱. تبیین جایگاه اندیشه‌های امامین انقلاب. ۲. ایجاد بسترهای موردنیاز در فضای مجازی، در جهت تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه. ۳. برگزاری جلسات مناظره دانشجویی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. ۴. برگزاری کارگاه‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت. ۵. برگزاری دوره‌های ضمن خدمت در خصوص اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت.	فعالیت‌های فرهنگی	راهکارهای آموزشی
مصاحبه‌شونده شماره (۲): «ما هم در فضای واقعی و هم در فضای مجازی می‌توانیم اقدام و عمل کنیم. ترویج برخی فعالیت‌ها در فضای مجازی، نتیجه بهتری دارد».	۳۴	۱. تبیین جایگاه اندیشه‌های امامین انقلاب. ۲. ایجاد بسترهای موردنیاز در فضای مجازی، در جهت تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه. ۳. برگزاری جلسات مناظره دانشجویی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. ۴. برگزاری کارگاه‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت. ۵. برگزاری دوره‌های ضمن خدمت در خصوص اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت.	فعالیت‌های فرهنگی	راهکارهای آموزشی
مصاحبه‌شونده شماره (۶): «یکی از فعالیت‌های عالی که اخیراً هم در قالب مسابقات دانشگاهی و بین‌دانشگاهی در حال برگزاری است، همین مناظره‌های دانشجویی است. خیلی خوب خواهد شد اگر مبنای این مناظره‌ها تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب باشد، و چه بهتر از آنکه خروجی این مناظره‌ها، در قالب گزارش پژوهشی و مقالات باشد».	۳۵	۱. تبیین جایگاه اندیشه‌های امامین انقلاب. ۲. ایجاد بسترهای موردنیاز در فضای مجازی، در جهت تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب در خصوص ساحت‌های شش‌گانه. ۳. برگزاری جلسات مناظره دانشجویی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. ۴. برگزاری کارگاه‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت. ۵. برگزاری دوره‌های ضمن خدمت در خصوص اندیشه امامین انقلاب در ساحت‌های شش‌گانه تربیت.	فعالیت‌های فرهنگی	راهکارهای آموزشی

نمونه‌هایی از تم‌ها	کدهای باز	کدهای محوری	کدهای انتخابی
مصاحبه‌شونده شماره (۳): «ما برای موفقیت در هر برنامه‌ای، نیازمند بسترسازی هستیم، در فعالیت‌های پژوهشی این مسئله مهم‌تر هم است. علاوه بر این، توسعه زیرساخت‌ها را هم نباید فراموش کنیم».	۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷	۱. بسترسازی برای فعالیت‌های پژوهشی. ۲. جهت‌دهی تغییر اندیشه پژوهشگران به واکاوی در اندیشه‌های بومی با تأکید بر اندیشه‌های امامین انقلاب. ۳. سمت‌وسو دادن به پژوهش‌ها و فعالیت‌های کلاسی دانشجویان در خصوص جنبه‌های مغفول. ۴. برگزاری همایش‌ها و کنفرانس‌های پژوهشی با محوریت جنبه‌های مورد غفلت واقع شده. ۵. توسعه زیرساخت‌ها و توجه به پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب. ۶. ابلاغ اولویت‌های پژوهشی در راستای پوشش‌دادن جنبه‌های مغفول. ۷. حمایت مالی از طرح‌های پژوهشی در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. توجه به اندیشه‌های امامین انقلاب در نگارش اسناد بالادستی.	کد های محوری
مصاحبه‌شونده شماره (۴): «خیلی از پژوهشگران دنبال موضوعات خوب برای کار هستند، ما باید این استعدادها را شناسایی کنیم و از طرفی، خلأهای پژوهشی را به آن‌ها نشان دهیم. حتی از فعالیت‌های گروهی و مشارکتی هم اگر حمایت کنیم، قطعاً نتیجه خواهد داد».	۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷	۸. فراخوان‌های پژوهشی مرتبط با حوزه‌های مغفول. ۹. مسیر دادن به پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و ترغیب دانشجویان به انتخاب و بررسی حوزه‌های مرتبط با ساحت‌های مغفول. ۱۰. برنامه‌ریزی و توسعه انجمن‌های پژوهشی مرتبط با تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب.	کد های محوری
مصاحبه‌شونده شماره (۵): «اکثر پژوهشگران قبل از انجام یک کار، به دنبال بررسی مجلاتی هستند که کار را در آنجا به چاپ برسانند. این نکته مهمی است. ما باید مجلات مرتبط با اندیشه امامین انقلاب، خصوصاً در حوزه‌های تربیتی ایجاد کنیم. اگر هم مجله‌ای هست، توسعه بدهیم. شماره‌های مختلفی را به این موضوعات، خصوصاً جنبه‌های مغفول اختصاص بدهیم».	۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷	۱. توسعه مجلات در حوزه مجلات علمی و پژوهشی، و هم مجلات علمی تخصصی، در خصوص ساحت‌های مغفول. ۲. اختصاص شمارگان ویژه در مجلات علمی به تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب، به‌ویژه جنبه‌های مغفول. ۳. توسعه مجلات با عنوان‌هایی برای پوشش دادن و توسعه جنبه‌های مغفول. ۴. شناسایی پژوهشگران مستعد و ایجاد بانک اطلاعاتی. ۵. انجام پژوهش‌های نظام‌مند در قالب سنتزپژوهی.	کد های محوری
مصاحبه‌شونده شماره (۶): «ما بعضاً اطلاع دقیقی از خلأها نداریم. بهتر است از طریق فراتحلیل و سنتز پژوهی به کارهای پژوهشی یک نظامی بدهیم، تا خلأهای بیشتر نمایان شوند. و راحت‌تر بتوان مسیر پیش رو را ترسیم نمود».	۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷	۱. حمایت معنوی از پژوهش‌های انجام شده در خصوص تبیین اندیشه‌های امامین انقلاب. ۲. برگزاری جلسات هم‌اندیشی اساتید و دانشجویان در خصوص حوزه‌های مغفول پژوهشی.	کد های محوری
مصاحبه‌شونده شماره (۴): «درست است که باید از هر فعالیتی، خصوصاً پژوهشی حمایت مالی کرد. اما از نظر من اصل بر حمایت معنوی است. لذتی که در پذیرش یک کار پژوهشی وجود دارد، قطعاً معنوی است، به قولی دلی است. باید روی این مسئله کار کنند».	۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷		کد های محوری

یافته‌های مندرج در جدول (۶) در خصوص نتایج تحلیل راهکارهای پُرکردن خلأهای موجود، از منظر متخصصان و پژوهشگران نشان می‌دهد که در مجموع (۳۰) کد شناسایی شده، در سه محور برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، توسعه محتوایی، و فعالیت‌های فرهنگی طبقه‌بندی شده‌اند. به‌طور کلی دو محور انتخابی راهکارهای آموزشی و راهکارهای پژوهشی، ارائه شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تحلیل پژوهش‌های مرتبط با تدوین اندیشه تربیتی امامین انقلاب، جهت شناسایی خلأها و حوزه‌های مغفول بود. در این پژوهش، ابتدا در یک بررسی عمیق و دقیق، تمامی پژوهش‌های مرتبط با اندیشه امامین انقلاب به تعداد ۱۸۰ عنوان، شناسایی شده و بر اساس ساحت‌های شش‌گانه تربیت، طبقه‌بندی شدند. در گام بعد، فراوانی و درصد فراوانی پژوهش‌های شناسایی شده بر اساس ساحت‌های شش‌گانه محاسبه شد. همچنین در بخش پایانی، فراوانی و درصد فراوانی پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی هر یک از امامین انقلاب محاسبه و با هم مقایسه شدند. در بخش فراتحلیل بر اساس میزان ارتباط، اهمیت و میزان داده‌های ذکر شده در بخش چکیده پژوهش‌ها و بخش یافته‌ها ۴۵ مقاله انتخاب و در فرایند فراتحلیل مورد بررسی قرار گرفتند.

در پاسخ به سؤال اول پژوهش مبنی بر اینکه در پژوهش‌های مرتبط با اندیشه تربیتی امامین انقلاب، تا چه میزان به ساحت شش‌گانه مندرج در سند تحول بنیادین توجه شده است؟ یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که بیشترین مقدار توجه در ساحت‌های شش‌گانه در پژوهش‌های بررسی شده مربوط به تربیت سیاسی و اجتماعی است. به عبارتی، بررسی این ساحت تربیتی در اندیشه امامین انقلاب، برای پژوهشگران از جذابیت بیشتری برخوردار بوده است. با توجه به بررسی و مقایسه پژوهش‌های انجام شده در ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه تربیتی امامین انقلاب، خلأ جدی توجه به ساحت تربیت زیستی، بدنی و ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای محرز است. با توجه به جامعیت اندیشه تربیتی امامین انقلاب در همه ساحت‌های تربیت، می‌طلبید که پژوهشگران بررسی عمیق‌تر و مناسب‌تری در همه حیطه‌ها و ساحت‌های تربیت به عمل آورند.

در پاسخ به سؤال دوم پژوهش مبنی بر شناسایی خلأهای موجود در خصوص پژوهش‌های انجام شده در ساحت‌های شش‌گانه تربیت در اندیشه تربیتی امامین انقلاب، نتایج نشان می‌دهد که خلأ جدی توجه به ساحت تربیت زیستی، بدنی و ساحت زیبایی‌شناختی و هنری محرز است. در واکاوی اندیشه تربیتی امام خمینی، در ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای و ساحت زیستی و بدنی، هیچ پژوهشی انجام نشده است. همچنین در بررسی اندیشه تربیتی آیت‌الله خامنه‌ای، اگرچه پژوهش‌های انجام شده از تعادل بیشتری برخوردار هستند، اما، در ساحت تربیت زیبایی‌شناختی و هنری فقط یک پژوهش انجام شده و این ساحت یکی از مهم‌ترین خلأها و جنبه‌های مغفول پژوهش‌ها است. با توجه به جامعیت اندیشه تربیتی امامین انقلاب در همه ساحت‌های تربیت، می‌طلبید که پژوهشگران بررسی عمیق‌تر و متناسب‌تری در همه حیطه‌ها و ساحت‌های تربیت انجام دهند.

یافته‌های بخش فراتحلیل نشان داد که در ساحت تربیت عبادی، اعتقادی و اخلاقی، مضامین بصیرت و بینش، تقوی، الگوپذیری و نقش الگو، اخلاق، هدفمندی، توجه به ویژگی انسان در تربیت مورد نظر امامین انقلاب بوده‌اند. در ساحت تربیت سیاسی-اجتماعی مضامین مفاهیم انقلابی-اسلامی، مشارکت و مسئولیت، نقادی، قانون و نظارت، عدالت، دوستی، معنویت و آخرت‌گرایی، آزادی، اخلاق، تربیت شهروندی، تفکر و تعقل، گسترش ولایت‌مداری، تاریخ‌نگری، عمل‌گرایی، علم‌گرایی، برنامه‌ریزی، استقلال، تحول‌گرایی و خانواده‌شناسایی و تبیین شدند. در بخش مربوط به ساحت تربیت زیستی و بدنی مضامین: رشد، سلامت جسم و روان، محیط، اخلاق و ارزش‌ها، مهارت‌محوری، افتخارآفرینی، آینده‌نگری، معنویت، اقتصاد به‌عنوان مهم‌ترین مضامین شناسایی شدند. در ساحت تربیت هنری و زیبایی‌شناختی، مضامین جامعه و هنر، هنر و فرهنگ، توسعه فردی، سلامت روان، نقش دینی هنر و وجه معنوی آن، اخلاق شناسایی گردیدند. در ساحت تربیت اقتصادی و حرفه‌ای مضامین شناسایی شده شامل: هدفمندی، وجه دینی تربیت اقتصادی، استقلال و خودکفایی، الگوی پیشرفت، دانش، تبیین، مبتنی بر قانون، مشارکت مردمی، مصرف‌کارآفرینی و خلاقیت بودند. در ساحت تربیت علمی و فناورانه مضامین، شایستگی فردی، فعالیت‌های توسعه‌ای، دانش، دین‌محوری، نخبه‌پروری، بومی‌گرایی، فضای مجازی، فناوری نوین، نقش و تأثیر فناوری مهم‌ترین مضامین شناسایی شده بودند.

بر اساس خلأهای شناسایی شده، و در پاسخ به سؤال پژوهش مبنی بر ارائه راهکارهایی برای پر کردن خلأهای موجود، در مصاحبه با متخصصان و پژوهشگران (۳۰) کد مفهومی شناسایی شد، و در دو طبقه اصلی راهکارهای آموزشی و راهکارهای پژوهشی طبقه‌بندی شدند. هر دو نوع راهکار آموزشی و پژوهشی در سه محور شامل: برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری، توسعه محتوایی، و فعالیت‌های فرهنگی دسته‌بندی شدند. یافته‌های پژوهش حاضر، پژوهشگران را در شناسایی جنبه‌های مغفول یاری داده و می‌تواند مبنای روشنی برای انتخاب عنوان پژوهش برای علاقه‌مندان، پژوهشگران و دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی باشد. همچنین نتایج این بررسی می‌تواند سیاست‌گذاران برنامه درسی، متخصصان حوزه‌های تربیتی، مؤلفان کتب درسی و همچنین معلمان را در تدوین و بازنگری محتوای کتب درسی یاری نماید.

مشارکت نویسندگان

تمامی فعالیت‌های این مقاله با مشارکت هر نویسنده به میزان پنجاه درصد انجام گرفته است.

تشکر و قدردانی

از تمامی افرادی که ما را در انجام و نگارش این پژوهش یاری نمودند کمال قدردانی را داریم.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافی در این پژوهش وجود نداشته است.

منابع

قرآن کریم

- اسدی، اکبر. (۱۳۸۹). روش‌های تربیت اخلاقی از دیدگاه امام خمینی (ره). کنگره ملی بررسی اندیشه‌های فرهنگی اجتماعی حضرت امام خمینی (ره). <https://sid.ir/paper/fa۱۹۹۹۸>. SID.
- افچنگی، مهدی؛ علی محمدی، عباسعلی؛ میرانی، ارسطو؛ موسوی، سید رضا. (۱۴۰۱). تربیت لقمانی در سیره امامین انقلاب اسلامی، در رهیافت قرآن کریم. فصلنامه علمی پژوهش‌های انقلاب اسلامی، ۱۱(۱)، ۱۶۷-۱۴۷.
- الوندی، محمد جواد. (۱۳۹۳). طراحی الگوی مفهومی معنویت از دید حضرت امام خمینی (ره) با توجه به توصیه‌های معنوی ایشان به دست اندرکاران دفاع مقدس. مطالعات راهبردی بسیج، ۱۷(۶۳)، ۵-۲۵.
- باهنر، ناصر؛ مهدی پور، حسین. (۱۳۹۸). تحلیل دلالت‌های سیاستی اندیشه رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی. مطالعات راهبردی بسیج، ۲۲(۸۳)، ۵-۳۷.
- برادران حقیر، مریم؛ زینلی زاده، سیمسنه؛ محسنی، طاهره. (۱۴۰۲). نقش معلمان در تمدن‌سازی با تأکید بر هویت دانش‌آموزان مبتنی بر منظومه فکری رهبران انقلاب اسلامی. نظریه و عمل در تربیت معلمان، ۹(۱۵)، ۲۳۹-۲۶۸.
- بشیر، حسن؛ زارع درخشان، ابوذر؛ همزاده ابیانه، حسین (۱۳۸۷). هنر از دیدگاه رهبری. نامه صادق، شماره اول، ۵-۴۰.
- بشیری تیمورلویی، علیرضا؛ رنجدوست، شهرام (۱۳۹۶). مفاهیم و اصول تربیت اخلاقی و دینی از نگاه مقام معظم رهبری و دلالت‌های آن در برنامه‌های درسی دوره دبستان، سومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و مهندسی، <https://civilica.com/doc/۶۷۷۵۵۹>.
- پاژنگ، مریم. (۱۳۹۶). امکان سنجی کاربرد مؤلفه‌های تربیت جنسی در برنامه‌های درسی دوره ابتدایی: تربیت جنسی به عنوان برنامه درسی مغفول، رساله کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.
- جرفی، عبدالامیر؛ موسوی امجد، سید حسن. (۱۳۹۹). جایگاه اقتصاد مقاومتی در حکمرانی مطلوب اسلامی از دیدگاه آیت الله خامنه‌ای. رهیافت انقلاب اسلامی، ۱۴(۵۱)، ۴۵-۶۶.
- جلیوند، محسن؛ هاشمی، راضیه. (۱۴۰۱). امنیت اجتماعی در آرا امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری. فصلنامه مطالعات ملی، ۷(۲۹)، ۱۴۹-۱۷۲.

- حسینی، سید مهرداد (۱۳۸۰). اصول و روش‌های تربیت اجتماعی از دیدگاه امام خمینی (ره). پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- خمینی، روح الله (۱۳۸۹). کتاب نور. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی.
- دایی، مریم (۱۳۹۹). تربیت اخلاقی در قرآن، از منظر امام خمینی (ره) با نگاهی به کتاب چهل حدیث. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مجازی المصطفی (ص).
- رحمانی، جعفر (۱۴۰۰). روش شناسی تربیتی امام خمینی. رشد آموزش قرآن و معارف اسلامی، دوره سی و سوم، شماره ۳.
- رحیمیان، محمد؛ کشاورز شگری، عباس؛ ترابی، یوسف. (۱۳۹۷). بررسی مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در بیانات مقام معظم رهبری و نقش آن در تمدن سازی نوین اسلامی. فصلنامه مطالعات بنیادین تمدن نوین اسلامی، (۲)، ۱-۲۴. doi: ۲۰۱۸,۷۸۲/nic.۱۰,۲۲۰۷۰
- رستمی، محسن؛ فرنیان، اصغر (۱۴۰۰). فرصتها و تهدیدات فضای مجازی از منظر مقام معظم رهبری. فصلنامه دانشنامه علوم سیاسی، سال دوم، شماره دوم، ۱-۳۶.
- سبحانی نژاد، مهدی؛ یوزباشی، علیرضا. (۱۳۸۹). بررسی آرا و نظرات حضرت امام خمینی (ره)، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، در خصوص رسالت تربیت دینی - اجتماعی دانشگاه. کنگره ملی بررسی اندیشه های فرهنگی اجتماعی حضرت امام خمینی (ره). <https://sid.ir/paper/fa۸۱۹۹۶۸SID>
- سویزی، احمد (۱۳۹۳). تربیت سیاسی در اندیشه سیاسی امام خمینی و مقام معظم رهبری. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه امام صادق علیه السلام، دانشکده معارف اسلامی و علوم سیاسی.
- شرعیاتی، فاطمه؛ خوش خاضع، محمدجواد؛ احتشامی، علی حسین. (۱۴۰۰). رونق تولید از نگاه قرآن با تأکید بر بیانات مقام معظم رهبری. فصلنامه علمی مطالعات فقه اقتصادی، (4)، 3(4). doi: 10.22034/ejs.2022.323601.1122, 55-71.
- شعبانی، زهرا. (۱۳۹۰). فراتحلیل تحول اخلاقی در تحقیقات انجام شده طی سالهای ۱۳۶۵-۱۳۸۸. پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، (27)، 42-81.
- شه بخش، صفیه (۱۴۰۰). ویژگی های جوان مومن انقلابی از دیدگاه قران و روایات با تکیه بر سخنان مقام معظم رهبری. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سیستان و بلوچستان، دانشکده الهیات و معارف اسلامی.
- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران. تهران: انتشارات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- طاهری زاده، مریم؛ عزت پور، مهدیه (۱۳۹۹). اصول و روش های تربیتی و اخلاق اسلامی از منظر آیت الله خامنه ای مد ظله العالی، هفتمین همایش علمی پژوهشی توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی ایران، تهران، <https://civilica.com/doc/1179460>
- ظهرایی، احمدرضا؛ محمدیاری، سجاد؛ محبی، امیر. (۱۳۹۸). اهمیت تربیت بدنی در سلامت و سبک زندگی کارکنان آجا از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی). مدیریت نظامی، (۷۵)، ۹۵-۱۰۶. <https://sid.ir/paper/fa۳۸۷۲۰۶SID>
- عبداله نسب، محمدرضا؛ کیخا، نجمه. (۱۳۹۹). تربیت سیاسی در اندیشه آیت الله خامنه ای بر اساس نظریه فطرت. پژوهش های سیاست اسلامی، (۱۷)، ۸(۱۷)، ۱۰۷-۱۳۰. ۱۳۹۹, ۸, ۱۷, ۴۶, ۱۳۰-۱۰۷. ۲۰, ۱۰۰۱, ۱, ۲۳۴۵۵۷۰۵, ۱۳۹۹, ۸, ۱۷, ۴۶, ۱۳۰-۱۰۷.
- علی پور گرجی محمود (۱۳۹۰). بررسی آزادی در اندیشه سیاسی مقام معظم رهبری. فصلنامه علمی مطالعات انقلاب اسلامی، ۸۰. (۲۷) ۱۹۹-۲۲۶.
- غفاری هاشجین، زاهد؛ کشاورز شگری، عباس؛ میرزا محمدی، محمد حسن؛ امر ورامینی، نرگس. (۱۳۹۱). مؤلفه‌های اخلاق علمی و شاگردپروری در سیره علمی - آموزشی امام خمینی (ره). فصلنامه علمی تربیت اسلامی، (۱۵)، ۷(۱۵)، ۶۵-۸۸.
- غفاری، مجتبی (۱۳۹۹). آزادی اقتصادی در نظام اقتصادی اسلام و سرمایه داری از منظر رهبر معظم انقلاب اسلامی. معرفت اقتصاد اسلامی سال دوازدهم، شماره ۱، ۶۹-۸۸.
- فارسیان، محمدرضا (۱۳۹۸). مبانی فقهی اصول تربیت سیاسی با رویکردی بر آراء امام خمینی (ره). پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- فراهانی فرد، سعید؛ غفاری، مجتبی (۱۳۹۵). تبیین رویکرد جهادی در اقتصاد مقاومتی از دیدگاه رهبر معظم انقلاب. پژوهش های اقتصاد مقاومتی، سال اول، شماره ۲، ۹-۳۶.
- فیاضی، مینا، رامشت، شهرام؛ صداقت زاده، میثم. (۱۴۰۲). ویژگی‌های مریی شایسته در اندیشه شهید مطهری. نظریه و عمل در تربیت معلمان، (15)، 9(15)، 179-200.
- لک زایی، رضا؛ لک زایی، شریف. (۱۳۹۵). انسان و جامعه در اندیشه‌ی سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای. سیاست متعالیه، (۱۵)، ۴(۱۵)، ۶۳-۸۱.

- متقی، ابراهیم. (۱۳۹۷). عملگرایی راهبردی در اندیشه سیاسی امام خمینی (ره). اندیشه سیاسی در اسلام، ۴(۱۵)، ۸۱-۱۰۲. <https://sid.ir/paper/fa267194SID>.
- مجیدی بیدگلی، کبری. (۱۳۸۹). جایگاه اخلاق در اندیشه و عمل حضرت امام خمینی(ره). کنگره ملی بررسی اندیشه های فرهنگی اجتماعی حضرت امام خمینی (ره). <https://sid.ir/paper/fa19990.SID>.
- مححص، مرضیه. (۱۳۹۵). خوانش امام خمینی (ره) از تربیت هنری. مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، ۲۰(۱)، ۶۶(، ۸۹-۱۱۰. <https://sid.ir/paper/fa.237032SID>.
- محمد طاهری، مهدی (۱۳۹۸). بصیرت دینی در اندیشه مقام معظم رهبری. مجله مطالعات راهبردی بسیج، سال پانزدهم، شماره ۶، ۷۷-۱۰۰.
- مرادی جو، علی جان؛ خزایی، صادق. (۱۳۹۹). تبیین اندیشه‌های تربیت علمی مقام معظم رهبری در تربیت پاسداران بدو ورود (مورد مطالعه: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)). تربیت پاسدار انقلاب اسلامی، ۹(۲۰)، ۱-۳۱.
- مسعودی، امید علی. (۱۴۰۰). هنر و ارتباطات در اندیشه امام خمینی (ره). رهپویه هنرهای تجسمی، ۴(۴)، ۵-۱۲. doi: ۲۰۲۲,۲۴۹۵۵۸/fa.۱۰,۲۲۰۳۴
- مصطفوی، نفیسه. (۱۳۹۷). بازشناسی مبانی زیبایی شناختی در آثار امام خمینی(س). پژوهشنامه متین، ۲۰(۸۱)، ۹۹-۱۱۳.
- مهدی‌زاده، منصوره. (۱۳۹۹). اهداف راهبردی نظام نخبگانی در اندیشه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). فصلنامه علمی راهبرد، ۲۹(۱)، ۱۳۱-۱۶۲.
- میرجلیلی، مهدی، امامی، فرشاد؛ معصومی، حسن. (۱۴۰۱). طراحی الگوی توسعه ورزش در نظام جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب. پژوهش های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، ۱۴(۲)، ۱۶۳-۱۸۰.
- میرزایی، مهدی. (۱۴۰۰). بررسی شایستگی های معنوی و اخلاقی معلم در جهت رشد سواد تربیتی با مروری بر فصل دوم بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی. سواد تربیتی معلم، ۱۱(۱)، ۱۵۳-۱۷۴.
- میرمحمدتبار سید احمد، مظلوم خراسانی محمد(۱۳۹۶). فراتحلیل تحقیقات انجام شده در حوزه مسائل اجتماعی ایران (با تأکید بر سوء مصرف مواد) مسائل اجتماعی ایران، ۸(۱)، ۱۶۵-۱۴۵.
- نوروزی، مجتبی؛ کاظمی، ابوالفضل؛ شاهمردادی، سیده فاطمه. (۱۳۹۶). راهکارهای تربیت دینی در فضای مجازی با تأکید بر آموزه های قرآن و سیره رضوی. فرهنگ رضوی، ۱۹(5)، 177-211.
- نوریان، محمد(۱۳۹۵). راهنمای عملی تحلیل محتوای کمی و کیفی کتب درسی دوره ابتدایی. تهران: انتشارات شورا.

References

The Holy Quran.

- Abdullah Nasab, M. R. Kikha, N. (2019). Political education in the thought of Ayatollah Khamenei based on the theory of nature. Islamic Policy Research, 8(17), 107-130. 20.1001.1.23455705.1399.8.17.4.6. [In Persian].
- Afchangi, M. Ali Mohammadi, A.A. Mirani, A. Mousavi, S.R (2022). The education of Luqmani in the biography of the Imams of the Islamic Revolution, in the approach of the Holy Quran. Islamic Revolution Research, 11(1), pp. 147-167. [In Persian]
- Alipour Gurji, M (2019). Examining freedom in the political thought of the Supreme Leader. Scientific Quarterly Journal of Islamic Revolution Studies. 8 (27): 199-226. [In Persian].
- Asadi, A (2010). Methods of moral education from Imam Khomeini's point of view. In: The National Congress of Imam Khomeini's Social Cultural Thoughts. [In Persian]
- Bahnar, N, Mehdipour, H (2018). Analysis of the political implications of the Supreme Leader of the Islamic Revolution's thought about virtual space and social networks. Basij strategic studies, 22(83), 5-37. [In Persian].
- Baradaran Haghair, M. zeinalizadeh, S. & Mohseni, T. (2023). The role of teachers in building civilization with an emphasis on the identity of students based on the intellectual system of the leaders of the Islamic Revolution. The Journal of Theory and Practice in Teachers Education, 9(15), 268-239. [In Persian]
- Bashir, H. Zare Derakhshan, A. Hamzadeh Abianeh, H (2008). Art from the point of view of leadership. Nameh Sadegh, number one, 5-40. [In Persian].
- Bashiri Timorloui, A. Ranjdoost, S (2016). Concepts and principles of moral and religious education from the point of view of the Supreme Leader and its implications in primary school curricula, the third international research conference in science and engineering, <https://civilica.com/doc/677559>. [In Persian].

- Dayi, M (2019). Moral education in the Qur'an, from the perspective of Imam Khomeini (ra) with a look at the book of forty hadiths. Master's thesis, Al-Mustafa Virtual University (PBUH). [In Persian].
- Elwandi, M. Javad (2014). Designing a conceptual model of spirituality from Imam Khomeini's point of view, according to his spiritual recommendations to those involved in the holy defense. *Basij strategic studies*, 17(63), pp. 25-5. [In Persian]
- Farahani Fard, S. Ghafari, (2015) Explaining the jihadist approach in the resistance economy from the Supreme Leader's point of view. *Resistive Economy Researches*, No. 2, 9-36. [In Persian].
- Farsian, M.R. (2018). Jurisprudential foundations of the principles of political education with an approach to Imam Khomeini's views. Master's thesis. Islamic Azad University, Central Tehran branch. [In Persian].
- Fayazi, M. Ramesht, S. Sedaghatzadeh, M. (2023). Characteristics of competent educators in martyr Mottahari's thought. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 9(15), 200-179. [In Persian]
- Ghaffari Hashjin, Z. Keshavarz Shokri, A. Mirzamohammadi, M. H. Amer Varamini, N.(2011). The components of scientific ethics and discipleship in the scientific-educational biography of Imam Khomeini (RA). *Scientific Quarterly of Islamic Education*, 7(15), 65-88. [In Persian].
- Ghaffari, M (2019). Economic freedom in the economic system of Islam and capitalism from the perspective of the Supreme Leader of the Islamic Revolution. *Knowledge of Islamic Economics*, Year 12, Number 1, 69-88. [In Persian].
- Hosseini, S.M (2001). The Principles and methods of social education from Imam Khomeini's point of view. Master's thesis. Tehran: Tarbiat Modares University. [In Persian]
- Jalilund, M.Hashemi, R(2022). Social security in the opinions of Imam Khomeini (RA) and Supreme Leader. *Quarterly Journal of National Interest Studies*. 8(29), pp. 149-172. [In Persian]
- Jarfi, A. A. Mousavi Amjad, S. H (2019). The position of resistance economy in Islamic ideal governance from Ayatollah Khamenei's point of view. *Approach to the Islamic Revolution*, 14(51), 45-66. [In Persian].
- Khomeini, S. R (2010). *The Book of Light* Tehran: Imam Khomeini Editing and Publishing Institute. [In Persian]
- Lakzaei, R. Lakzaei, Sh (2015). Man and society in the political thought of Ayatollah Khamenei. *Sublime Politics*, 4(15), 63-81. [In Persian].
- Majidi Bidgoli, K (2010). The position of ethics in Imam Khomeini's thought and practice. The National Congress of the Study of the Cultural and Social Thoughts of Imam Khomeini (RA). SID. <https://sid.ir/paper/819990/fa>. [In Persian].
- Masoudi, O. A (2021). Art and communication in the thought of Imam Khomeini (RA). *Visual Arts Guide*, 4(4), 5-12. [In Persian].
- Mehdizadeh, M (2019). The strategic goals of the elite system in the thought of the Supreme Leader (Madazlah al-Ali). *Strategic Scientific Quarterly*, 29(1), 131-162. [In Persian].
- Mir Mohammad Tabar, S.A. Mazloun Khorasani. M (2017). Meta-analysis of research conducted in the field of social issues in Iran (with an emphasis on substance abuse). *Iran's social issues. Iranian Social Issues Quarterly*, Volume 8, Number 1, 145-165. 20.1001.1.24766933.1396.8.1.8.6. [In Persian].
- Mirjalili, M. Emami, F. Masoumi, H (1401). Designing the sports development model in the system of the Islamic Republic of Iran based on the statement of the second step of the revolution. *Physiology and management research in sports*, 14(2), 163-180. [In Persian].
- Mirzaei, M (2022). Investigating the spiritual and moral competencies of the teacher in the direction of the development of educational literacy with a review of the second chapter of the declaration of the second step of the Islamic revolution. *Teacher Educational Literacy*, 1(1), pp. 153-174. [In Persian]
- Mohammad Tahari, M (2019). Religious insight in the thought of Supreme Leader. *Basij Strategic Studies Journal*, Year 15, Number 6, 77-100. [In Persian].
- Moradi Jo, A. J. Khazaei, S (2019). Explanation of the thoughts of the Supreme Leader's scientific training in the training of guardsmen upon arrival (case study: Imam Hossein (AS) Officers and Guards Training University). *Islamic Revolution Guard Training*, 9(20), 1-31. [In Persian].

- Mostafavi, N (2017). Recognizing aesthetic principles in Imam Khomeini's works. *Matin Journal*, 20(81), 99-113. [In Persian].
- Motaghi, I (2017). Strategic pragmatism in the political thought of Imam Khomeini (RA). *Political thought in Islam*, 4(15), 81-102. SID. <https://sid.ir/paper/267194/fa>. [In Persian].
- Muhass, M (2015). Imam Khomeini's reading of artistic education. *Epistemological Studies in Islamic University*, 20(1 (66)), 89-110. SID. <https://sid.ir/paper/237032/fa>. [In Persian].
- Noorian, M (2017). A practical guide for quantitative and qualitative content analysis of primary school textbooks. Tehran: Shura Publications. [In Persian]
- Nowrozi, M. Kazemi, A. Shahmardadi, S. F (2016). The solutions of religious education in virtual space with emphasis on the teachings of the Quran and the life of Razavi. *Farhang Razavi*, 5(19), 177-211. [In Persian].
- Pajang, M (2017). Feasibility of applying sex education components in elementary school curricula: sex education as a neglected curriculum. Master's thesis. Tehran: Allameh Tabatabai University. [In Persian]
- Rahimian, M. Keshavarz Shukri, A. Turabi, Y (2017). Examining the components of social capital in the statements of the Supreme Leader and its role in modern Islamic civilization. *Basic Studies of Modern Islamic Civilization*, 1(2), pp. 1-24. [In Persian]
- Rahmani, J (2022). Educational methodology of Imam Khomeini. The growth of Quran and Islamic education The thirty-third period Number 3. [In Persian].
- Rostami, M. Farnian, A (2021). Opportunities and threats of cyberspace from the perspective of the Supreme Leader. *Quarterly Journal of Political Science*, 2nd year, 2nd issue, 1-36. [In Persian].
- Shabani, Z (2011). Meta-analysis of moral evolution in the research conducted during the years 1365-1388. *Research and writing academic books*, 16(27), 42-81. [In Persian].
- Shahbakhsh, S (2023). The characteristics of a revolutionary young believer from the perspective of the Qur'an and hadiths based on the words of the Supreme Leader. Master's thesis, University of Sistan and Baluchistan. [In Persian].
- Shariati, F. Khosh Khaze, M. J. Ehtashami, A. H (1400). The boom of production from the perspective of the Qur'an, emphasizing the statements of the Supreme Leader. *Scientific Quarterly of Economic Jurisprudence Studies*, 3(4), 55-71. [In Persian].
- Sobhaninejad, M. Yuzbashi, A (1389). Examining the views and opinions of Imam Khomeini (RA), the founder of the Islamic Republic of Iran, regarding the mission of religious and social education of the university. The National Congress of the Study of the Cultural and Social Thoughts of Imam Khomeini (RA). SID. <https://sid.ir/paper/819968/fa>. [In Persian].
- Supreme Council of Cultural Revolution (2011). Theoretical foundations of formal and public education philosophy. Tehran: Publications of the Supreme Council of Cultural Revolution. [In Persian]
- Swayzi, A (2013). Political education in the political thought of Imam Khomeini and the supreme leader, Master's thesis, Imam Sadiq University, Faculty of Islamic Studies and Political Sciences. [In Persian].
- Taherizadeh, M. Ezzatpour, M (2020). The principles and methods of education and Islamic ethics from the perspective of Ayatollah Khamenei Mod Zaleh Al-Ali. The 7th scientific research conference on the development and promotion of educational sciences and psychology in Iran. [In Persian].
- Zohrabi, A. Mohammadyari, S. Mohebi, A (2018). The importance of physical training in the health and lifestyle of AJA employees from the perspective of the Supreme Leader (Madazla Al-Ali). *Military Management Quarterly*, 19(75), 95-106. [In Persian].